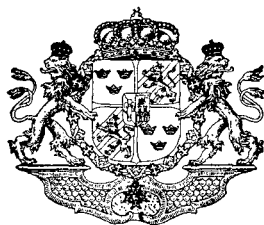

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1934

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1935
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[1652 35]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdaniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

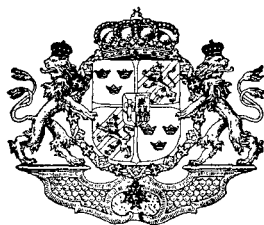
Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1934. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1934

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1934

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1935
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[1652 35]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1934, vilken till plan och uppställning ansluter sig till närmast föregående årsberättelse. Ur berättelsen hava preliminära uppgifter om produktionen av järnmalm och tackjärn m. m. redan förut offentliggjorts i Kommersiella Meddelanden.

Stockholm den 30 september 1935.

Underdånigst

RAGNAR SOHLMAN.

A. LILIENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Allmän översikt	7.
A. Bergverkens produktion	8.
B. Råmaterial och bränsle samt drivkraft	27.
C. Arbetsgivare och personal	35.
D. Fyndigheters förvärvande och försvar	38.
Fransk résumé	41.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1934	44.
» 2. Järnmalms anrikning, brikettering och sintring år 1934	50.
» 3. Tillverkning av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1934	54.
» 4. Tillverkning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1934	55.
» 5. Tillverkning vid bergverken av andra metaller än järn m. m. år 1934	57.
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1934	58.
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten år 1934	60.
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1934	62.
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1934	62.

Table des matières.

	Pag.
Aperçu général	7.
A. La production des mines, des usines et des carrières	8.
B. Matières brutes, combustibles et force motrice	27.
C. Patrons et personnel	35.
D. Acquisition et défense des gisements	38.
Résumé en français	41.
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1934	44.
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3—4: Roche et minerai réunis tirés (col. 3) sous terre et (col. 4) à la surface; col. 5—6: Production (col. 5) et valeur (col. 6) de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 7—9: Pour cent (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre, contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 10: Production de minerai propre à enrichir.	
" 2. Enrichissement de minerais de fer, en 1934	50.
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—8: Produit brut employé (col. 4—5) et pour cent (col. 6) de fer, (col. 7) de phosphore et (col. 8) de soufre; col. 9—13: Produit tout fait, (col. 9) quantité, (col. 10) valeur en couronnes, et pour cent (col. 11) de fer, (col. 12) de phosphore et (col. 13) de soufre; col. 14—17: Sinters (briquettes y compris) (col. 14) caractère des produits, (col. 15) nombre des heures de production, (col. 16) quantité et (col. 17) valeur en couronnes.	
" 3. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1934	54.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
" 4. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1934	55.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
" 5. Production de métaux autres que le fer, etc., dans les usines, en 1934	57.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur; col. 4—5: Produits destinés à la vente, (col. 4) quantité, (col. 5) valeur en couronnes; col. 6: Matières premières exclusivement ou principalement d'origine étrangère.	
" 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1934	58.
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3: Roche et minerai réunis tirés; col. 4—8: Production et valeur de minerais directement utilisables: (col. 4) or, (col. 5) manganèse, (col. 6) pyrite; (col. 7—8) total, (col. 7) quantité, (col. 8) valeur en couronnes; col. 9: Pour cent de métal contenu dans les minerais; col. 10: Production des minerais propres à enrichir.	

	Pag.
Tabl. 7. Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1934	60.
Col. 1: Produits; col. 2: Unité; col. 3-4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8. Houille extraite, en 1934	62.
Col. 1-2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5-13: Production et valeur: (col. 5-9) de houille, (col. 10-11) d'argile réfractaire et (col. 12-13) de klinker.	
» 9. Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1934	62.
Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2-21: Moteurs dans (col. 2-9) les mines, (col. 10-13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14-17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18-21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22-25: Totaux des moteurs.	

Allmän översikt.

Berättelsen om Sveriges bergshantering 1934 är, vad textavdelningen beträffar, fördelad på följande huvudrubriker:

- A. *Bergverkens produktion*, omfattande redogörelse för produktionen av järnmalm, tackjärn, ferrolegeringar, järnsvamp, smidbara mellanprodukter, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, andra malmer än järnmalm, andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter, stenkol, eldfast lera och klinkerlera samt slutligen oarbetad sten och stenarbeten.
- B. *Råmaterial och bränsle samt drivkraft*.
- C. *Arbetsgivare och personal*.
- D. *Fyndigheters förvärvande och försvar*.

Mot kap. A i texten svara tabellbilagans 8 första tabeller. Tab. 9 innehåller uppgifter rörande använd drivkraft, vilka i texten återfinnas under kap. B. Angående förbrukade råmaterial samt bränsle- och smörjmedel, arbetsgivare och sysselsatt personal samt förvärvande och försvar av fyndigheter lämnas uppgifter endast i textavdelningen.

* * *

Av nedanstående översikt framgår, att den återhämtning inom bergshanteringen i dess helhet från 1932 års bottenläge, vars begynnande kunde konstateras i föregående årsberättelse, under år 1934 i utpräglad grad fortsatt. Saluvärdet av tillverkningarna steg med nära 37 %, och arbetarantalet, som åren 1931—1933 visat oavbruten minskning, ökade med 9 %. Antalet arbetare ligger dock alltjämt under siffrorna för perioden 1924—1931. Antalet arbetstimmar steg med över en femtedel, och medeltalet arbetstimmar per bergverksarbetare utgjorde 2 024 mot 1 831 år 1933.

Översikt av bergshanteringen år 1934.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hkr		Tillverk- ningarnas saluvärde Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	68	438	6 154	90 051	8 404	50 262 149
Andra malmgruvor	20	123	1 490	16 594	785	26 617 780
Järnverk	74	3 078	29 084	274 839	213 893	276 935 998
Andra metallframställningsverk o. d.	5	188	1 283	17 618	1 915	46 546 493
Stenkolsgruvor	6	55	970	5 557	130	4 117 440
Stenindustriella anläggningar ...	527	643	10 926	26 496	867	34 264 168
Summa 1934	700	4 525	49 907	431 155	225 994	438 744 028
» 1933	673	4 120	45 765	411 863	224 809	321 172 990

Samtliga grupper visa, ehuru i mycket olika grad, ökning av produktionens försäljningsvärde sedan år 1933. Absolut taget är denna ökning störst för järnverken, men relativt största ökningen visa järngruvorna, för vilka värdet nära fördubblats, samt metallframställningsverken (ökning med nära hälften). — Arbetarantalet har ökat inom samtliga grupper — speciellt järnverk och järngruvor — med undantag för stenindustrien, där antalet sedan 1930 successivt minskat.

Beträffande dels omfattningen av det för bergsberättelsen använda primärmaterial, dels förefintliga skiljaktigheter mellan de här meddelade siffrorna och motsvarande uppgifter i kommerskollegii allmänna industriberättelse, dels betydelsen i vissa fall av uttrycket arbetsställe hänvisas till inledningskapitlen i 1925, 1926 och 1931 års berättelser om bergshantering.

A) Bergverkens produktion.

Järnmalm.

För järnmalmsbrytningen kunde, även om 1934 års brytningssiffra ej ens uppgår till hälften av siffrorna under 1929—1930 års högkonjunktur, en glädjande förbättring konstateras jämfört med de två närmast föregående åren. I förhållande till 1933 steg malmsiffran sålunda med 94,6 %. Exporten visade, som synes av siffrorna å sid. 13, en än starkare ökning, och exportkvantiteten översteg avsevärt brytningskvantiteten. Med hänsyn tagen även till malmförbrukningen vid järnverken samt vid brikett- och sintertillverkningen framgår, att minskningen i malmlagren var anmärkningsvärd under året.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1934.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Å r	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton
1861—1870	461	497 905	1913	295	7 475 571
1871—1880	479	753 850	1930	286	11 236 428
1881—1890	513	902 230	1931	267	7 070 868
1891—1900	339	1 905 646	1932	229	3 298 989
1901—1910	313	4 094 417	1933	209	2 698 750
1911—1920	319	6 312 281	1934	215	5 253 058
1921—1925	270	6 584 408			
1926—1930	272	9 099 934			

Av följande tabell över järnmalmsfångstens fördelning länsvis framgår, att de ur exportsynpunkt viktigaste länen, Norrbottens och Kopparbergs, relativt sett fått sin andel i brytningen minskad, visserligen jämförelsevis obetydligt. Av de mellansvenska länen visa särskilt Örebro och Västmanlands län ökning. Absolut taget har endast Uppsala län minskning i brytningskvantiteten.

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål.

Järnmalmproduktionen inom olika län åren 1913, 1933 och 1934.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1913		1933		1934	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	46 500	0·6	23 353	0·9	26 011	0·5
Uppsala län	62 299	0·8	25 268	0·9	13 858	0·3
Södermanlands län	46 524	0·6	47 673	1·8	57 831	1·1
Östergötlands län	4 078	0·1	—	—	—	—
Malmöhus län	¹⁾ 13 115	0·2	—	—	—	—
Värmlands län	60 494	0·8	41 322	1·5	56 867	1·1
Örebro län	558 592	7·5	137 993	5·1	402 789	7·7
Västmanlands län	345 230	4·6	66 121	2·5	210 917	4·0
Kopparbergs län	1 402 044	18·8	706 505	26·2	1 336 951	25·4
Gävleborgs län	23 092	0·3	33 011	1·2	37 856	0·7
Norrbottnens län	4 913 603	65·7	1 617 504	59·9	3 109 978	59·2
Hela riket	7 475 571	100·0	2 698 750	100·0	5 253 058	100·0

Nedanstående tablå avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika landsdelar.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet år 1934.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
						värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
	Ton			Ton			
Stockholms län	62 851	—	—	41 915	66·7	—	—
Uppsala län	28 801	13 858	48·1	9 784	34·0	111	8·00
Södermanlands län ..	128 714	3 736	2·9	110 642	86·0	37	10·00
Värmlands län	91 872	34 219	37·2	37 572	40·9	261	7·55
Örebro län	534 100	355 009	66·5	57 361	10·7	2 592	7·29
Västmanlands län ..	385 273	73 112	19·0	281 339	73·0	638	8·61
Kopparbergs län	1 950 595	1 153 165	59·1	268 025	13·7	9 370	8·06
Gävleborgs län	81 492	1 855	2·3	62 511	76·7	14	7·50
Norrbottnens län	3 212 061	3 038 135	94·6	73 909	2·3	24 774	8·15
Hela riket 1934	6 475 759	4 673 089	72·2	943 058	14·6	37 797	8·07
» » 1933	3 344 558	2 357 799	70·7	496 821	14·9	18 544	7·81

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Om hänsyn *tages* huvudsakligen till den direkt användbara malmen, framgår tydligt av tablå, att malmutbytet vid de norrbottniska fälten med deras övervägande brytning i dagen vida överträffar motsvarande utbyte vid de mellansvenska gruvorna. Uppgången i medel-

¹⁾ Slig framställd av varpmalm från Gällivare.

värdet per ton malm faller på de egentliga exportlänerna (spec. Norrbottens), medan siffrorna för de viktigare mellansvenska länen äro lägre än föregående års. Observeras bör, att de för Norrbottens län redovisade värdena, såsom anmärkes i tab. 1, äro baserade på gällande grundfrakter, och att hänsyn ej i förekommande fall tagits till fordrat frakttillägg.

Av *all* under året vunnen direkt användbar malm, 4 683 961 ton, hade 1 420 977 ton erhållits vid 25 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, medan motsvarande siffra för 1933 var 843 594 ton.

Av nedan meddelade sammanställningar framgår den vunna direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt år 1934.

L ä n	J ä r n h a l t				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Uppsala län	—	—	13 858	—	13 858
Södermanlands län	—	—	3 736	—	3 736
Värmlands län	—	—	27 719	6 882	34 601
Örebro län	—	61 869	281 755	11 854	355 478
Västmanlands län	—	47 827	23 796	2 450	74 073
Kopparbergs län	26 845	—	186 765	948 615	1 162 225
Gävleborgs län	—	—	1 855	—	1 855
Norrbottens län	—	—	—	3 038 135	3 038 135
Hela riket 1934	26 845	109 696	539 484	4 007 936	4 683 961
» » 1933	15 361	66 549	178 013	2 113 742	2 373 665

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt år 1934.

L ä n	Fosforhalt						Summa
	Under	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	1 %	
	0·01 %	0·01 %	0·05 %	0·1 %	0·6 %	eller	
		intill	intill	intill	intill	däröver	
	0·05 %	0·1 %	0·6 %	1 %			
T o n							
Uppsala län	13 858	—	—	—	—	—	13 858
Södermanlands län	—	—	—	3 736	—	—	3 736
Värmlands län	23 897	10 704	—	—	—	—	34 601
Örebro län	250 928	104 550	—	—	—	—	355 478
Västmanlands län	57 467	16 606	—	—	—	—	74 073
Kopparbergs län	49 956	—	—	105 993	1 005 080	1 196	1 162 225
Gävleborgs län	1 855	—	—	—	—	—	1 855
Norrbottens län	7 797	494 279	59 850	280 375	375 464	1 820 370	3 038 135
Hela riket 1934	405 758	626 139	59 850	390 104	1 380 544	1 821 566	4 683 961
» » 1933	172 500	383 169	83 191	289 060	791 804	653 941	2 373 665

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt år 1934.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län.....	—	13 858	—	13 858
Södermanlands län.....	—	—	3 736	3 736
Värmlands län.....	16 879	6 882	10 840	34 601
Örebro län.....	65 390	239 952	50 136	355 478
Västmanlands län.....	16 010	1 471	56 592	74 073
Kopparbergs län.....	762 593	373 983	25 649	1 162 225
Gävleborgs län.....	—	—	1 855	1 855
Norrbottens län.....	635 243	2 244 002	158 890	3 038 135
Hela riket 1934	1 496 115	2 880 148	307 698	4 683 961
» » 1933	667 861	1 457 674	248 130	2 373 665

Vad fosforhalten beträffar, uppvisas största ökningen för de fosforrikaste och fosforfattigaste malmerna, sistnämnda ökning härrörande från den starkt ökade brytningen i Örebro län. De svavelfattigaste malmerna visa stor ökning, särskilt i Norrbottens län.

Från gruvorna erhöles under 1934 förutom direkt användbar malm även 1 096 376 ton anrikningssmalm. Därav härrörde 417 775 ton från 11 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 4 dylika verk. Motsvarande kvantiteter utgjorde 1933 resp. 606 526 och 167 755 ton. Av anrikningsgodset framställes vid anrikningsverken järnmalmsslig, vilken delvis bearbetas till briketter eller sinter vid härför anlagda verk. Ävenledes tillverkas numera sinter av krossad styckemalm; av den redovisade sinterkvantiteten ha sålunda 42 742 ton uppgivits vara av detta slag. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm åren 1913 och 1930—1934.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kr.	Kvantitet Ton	Värde Kr.	Kvantitet Ton	Värde Kr.
1913.....	657 976	6 624 033	333 252	5 133 628	—	—
1930.....	829 630	7 749 563	23 488	453 509	234 136	3 836 239
1931.....	546 770	5 168 011	15 013	319 616	233 334	3 754 031
1932.....	369 720	3 253 358	9 527	207 936	163 645	2 631 828
1933.....	325 085	2 845 256	4 674	70 110	252 364	3 822 232
1934.....	569 097	4 785 834	11 510	196 759	520 697	7 527 355

Sligproduktionen har följaktligen under 1934 ökats med 75·1 % i förhållande till år 1933. Sintertillverkningen ökade med ej mindre än 106·3 % i förhållande till föregående år. Tillverkningsciffran är t. o. m. mer än dubbelt så stor som den förut högsta noterade, 257 206 ton år 1929. Flera verk, som legat nere, återupptogo verksamheten under året, och ett par nyanlagda verk,

bl. a. landets största, togos även i bruk. Även briketteringsverken visade gynnsammare siffror än år 1933, då endast ett enda verk var i gång. Produktionen vid de tre i gång varande verken var ungefär två och en halv gång så stor som 1933 års.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tablå.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt år 1934.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt			
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent	77 052	3 354	13 758	—	17 112
Fr. o. m. 30 intill 40 procent	533 609	—	254 253	218	254 471
» » » 40 » 50 »	512 159	—	234 498	55 408	289 906
» » » 50 » 60 »	10 360	—	7 608	—	7 608
Summa 1934	1 133 180	3 354	510 117	55 626	569 097
» 1933	653 040	45 139	225 756	54 190	325 085

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 50·2 %. Av det rågods, som innehöll under 30 % järn, anrikades 53 651 ton med en järnhalt av endast 15·1 % på zink och bly, varvid även erhöles 8 090 ton järnslig. Frånräknas dessa i tabellen ovan, framgår, att utbytet vid den egentliga järnmalmсанrikningen utgjorde 52·0 %. Motsvarande siffra var år 1933 52·7 %.

I nedanstående översikt är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt.

Järnmalmssligens fosfor- och svavelhalt år 1934.

	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	Fr. o. m. 0·05 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·6 %	Fr. o. m. 0·6 % intill 1 %	1 % eller däröver	Summa
Sligen fördelad	Ton	Ton	Ton	Ton	Ton	Ton	Ton
efter fosforhalt	299 268	127 048	—	142 781	—	—	569 097
» svavelhalt	134 273	284 155	—	150 669	—	—	569 097

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av järnmalm, har under 1934 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 à 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 122 372 ton med ett värde av 817 600 kronor, medan kvantiteten för år 1933 utgjorde 121 113 ton. Vid det ena av verken ha av 37 364 ton purple-ore framställts 36 617 ton sinter (27 987 ton år 1933) med värdet 460 275 kronor. Vid det andra verket framställdes av 96 517 ton purple-ore 94 685 ton briketter (59 115 ton år 1933) med värdet 1 083 200 kronor.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tablå en föreställning.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	I dagen brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	Totala kvantiteten vunnen malm	Samtliga arbetare	Ton per arbetare
	Ton			Ton			Ton		
1913	4 652 001	3 625	1 283	6 337 004	2 151	2 946	7 475 571	11 811	633
1930	8 489 148	3 623	2 343	9 861 467	1 108	8 900	11 236 428	9 318	1 206
1931	5 729 818	3 151	1 818	6 085 801	939	6 481	7 070 868	7 919	893
1932	3 013 426	2 499	1 206	3 096 466	596	5 195	3 298 989	5 816	567
1933	2 566 761	1 819	1 411	3 097 294	536	5 779	2 698 750	4 923	548
1934	4 471 787	2 319	1 928	4 335 953	539	8 044	5 253 058	5 838	900

Kvantiteten brutet berg och malm per arbetare, som från maximisiffran år 1929 oavbrutet sjönk åren 1930—1932, har ökats under 1934 liksom under 1933. Siffrorna äro dock för såväl underjordsarbete som arbete i dagbrott alltför låga, då ett stort antal arbetare ej hava haft full sysselsättning. Kvantiteten vunnen malm per arbetare visar största ökningen, vilket har sin förklaring i att brytningen av gråberg utom fyndigheten vid ett av de största gruvfälten år 1933 hölls uppe på en avsevärt högre nivå än brytningen av fyndigt berg.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1934 ur några småländska sjöar erhållits 9 ton sjö- och myrmalm med värdet 118 kronor mot 2 580 ton år 1933. Totala kvantiteten under redogörelseåret vunnen järnmalm av alla slag uppgår till 5 253 067 ton med ett värde av 42 583 073 kronor. Motsvarande siffror för 1933 voro resp. 2 701 330 ton och 21 414 912 kronor.

Exporten av järnmalm under 1934 uppgick enligt handelsstatistiken till 6 677 276 ton styckemalm och slig med värdet 82 294 080 kronor samt 192 858 ton briketter och sinter med värdet 2 865 743 kronor, medan exporten 1933 utgjorde 3 149 568 ton styckemalm och slig med värdet 34 500 579 kronor samt 1 068 ton briketter och sinter med värdet 21 430 kronor.

Tackjärn.

Den ökning i produktionen, som efter den allmänna världskrisen konstaterades för järnhanteringen under år 1933, fortsatte under 1934. Året blev i produktionshänseende för järnhanteringen i dess helhet det bästa hittills med toppsiffror inom flera av de viktigaste grenarna. Prisläget återhämtades även något under året, ehuru ej i önskvärd grad.

Tackjärnsproduktionen ökade med 62.4 % till 524 781 ton, den högsta siffran, som uppnåtts efter 1918.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1934.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1931	389 236
1871—1880	347 468	1921—1925	361 297	1932	264 775
1881—1890	437 978	1926—1930	445 094	1933	323 073
1891—1900	494 471	1913	730 207	1934	524 781
1901—1910	547 837	1930	459 780		

Som synes av nedanstående tablå, visar endast gjuttackjärn (för andra ändamål än aducering), som ökade anmärkningsvärt år 1933, absolut tillbakagång, och produktionen härav utgjorde åter ungefärligen samma andel av totala tackjärnsproduktionen som under närmast föregående 10-årsperiod. Övriga slag av tackjärn visa en tämligen jämn ökning med något försteg för bessemertackjärn.

Produktionen av olika slags tackjärn åren 1913, 1933 och 1934 i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1913	1933	1934
Smidestackjärn	186 090	7 003	14 946
Bessemertackjärn, för sur process	141 641	11 912	24 486
" " basisk "		78 880	151 924
Martintackjärn, för sur process	358 437	104 351	168 370
" " basisk "		42 874	81 377
Gjuttackjärn för aducering	14 250	5 858	7 654
" " andra ändamål	15 891	67 844	66 597
Gjutgods, framställt direkt från masugn	13 898	4 351	9 427
Summa	730 207	323 073	524 781

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 37 761 527 kronor eller i genomsnitt 72·0 kronor per ton, vilket betyder en ytterligare sänkning i förhållande till 1933, då motsvarande medelvärde utgjorde 73·7 kronor. Genomsnittliga värdet har oavbrutet sjunkit från 1925 års siffra, 103·4 kronor. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas dock ett värde av 75·1 kronor per ton mot endast 70·7 kronor per ton år 1933.

Tackjärnstillverkningen inom olika län åren 1913, 1933 och 1934.

L ä n	1913		1933		1934	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	18 363	2·5	14 503	4·5	16 467	3·1
Uppsala län	34 146	4·7	2 872	0·9	5 087	1·0
Södermanlands län	1 266	0·2	65 064	20·1	76 309	14·5
Östergötlands län	19 576	2·7	5 091	1·6	—	—
Jönköpings län	1 070	0·1	965	0·3	919	0·2
Kalmar län	10 663	1·5	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus län	—	—	3 157	1·0	2 437	0·5
Älvsborgs län	7 334	1·0	309	0·1	191	0·0
Värmlands län	62 309	8·5	27 109	8·4	48 389	9·2
Örebro län	171 836	23·5	30 106	9·3	57 709	11·0
Västmanlands län	72 572	9·9	33 940	10·5	73 373	14·0
Kopparbergs län	191 474	26·2	90 984	28·2	176 081	33·6
Gävleborgs län	108 659	14·9	48 973	15·1	67 819	12·9
Västernorrlands län	7 028	1·0	—	—	—	—
Norrbottnens län	23 911	3·3	—	—	—	—
Hela riket	730 207	100·0	323 073	100·0	524 781	100·0

Ovanstående tablå över den lokala fördelningen av tackjärnsproduktionen utvisar ökning för samtliga mera betydande tackjärnsproducerande län. Störst är denna ökning — såväl absolut som i fråga om relativa andelen i landets produktion — för Kopparbergs län, som redovisar mer än tredjedelen av årets produktion, samt Västmanlands län, där tillverkningssiffran mer än fördubblades.

Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1913 och 1930–1934.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
					Totalt	Därav för		
			blästertackjärn framställt med enbart			elektrotackjärn		
			träkol	koks				
			Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton
1913.....	117	35 265	6 241	301	20·73	18·6	54·7	22·20
1930.....	57	14 699	8 061	258	31·26	23·20	105·89	44·99
1931.....	48	10 499	8 094	219	37·01	25·63	115·86	47 14
1932.....	38	7 409	6 907	195	35·43	25·10	110·66	38·54
1933.....	39	7 856	8 189	201	40·65	26·08	132·50	42·38
1934.....	47	12 224	11 106	260	42·70	27·71	144·41	38·90

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 94, voro under redogörelseåret 47 st., vilka fördelade sig på 32 verk, påblåsta, men en del blott under kortare tidsperioder. Siffran för medeltillverkningen har under de senaste årens koncentrerings till de modernare hyttorna nästan oavbrutet stigit. Som synes av tabellen ovan, där 1913 års siffror för blästertackjärn få anses approximativa, har ökningen liksom år 1933 huvudsakligen sin grund i stegringen för kokstäckjärn. För elektromasugnarna utvisar däremot tabellen minskning i tillverkningskvantiteten per dygn och masugn. Lokalt sett belysas förhållandena av följande tablå.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län åren 1913, 1933 och 1934.

L ä n	Medeltillverkning			Medelblåsnings- tid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1913	1933	1934	1913	1933	1934	1913	1933	1934
Stockholms län	9 182	14 503	16 467	342	332	365	26·85	43·68	45·12
Uppsala län	5 691	2 686	4 970	330	95	172	17·25	28·27	28·90
Södermanlands län	1 266	32 532	38 155	207	260	203	6·12	124·88	187·95
Östergötlands län	6 525	5 091	—	318	243	—	20·52	20·95	—
Jönköpings län	1 070	965	919	144	141	138	7·43	6·84	6·66
Kalmar län.....	10 663	—	—	283	—	—	37·68	—	—
Älvsborgs län.....	7 334	—	—	339	—	—	21·63	—	—
Värmlands län	4 451	4 518	6 913	297	182	266	14·99	24·87	25·95
Örebro län	5 207	3 763	5 246	287	170	229	18·14	22·14	22·93
Västmanlands län.....	6 597	5 657	10 482	320	194	337	20·62	29·16	31·12
Kopparbergs län	7 978	12 998	22 010	292	192	279	27·32	67·75	79·00
Gävleborgs län	6 392	8 154	7 528	323	261	242	19·79	31·22	31·17
Västernorrlands län	7 028	—	—	362	—	—	19·41	—	—
Norrbottens län	11 956	—	—	340	—	—	35·16	—	—
Hela riket	6 241	8 189	11 106	301	201	260	20·73	40·65	42·70

I omstående tablå är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Av denna tablå framgår för blästertackjärn, såväl vanligt träkols- som koks-, avsevärd ökning. I elektromasugnar har tillverkningen av träkolstäckjärn mer än fördubblats, medan framställningen av tackjärn med träkol och koks i blandning något minskats.

*Tackjärnsproduktionen åren 1913, 1933 och 1934 med fördelning
på olika framställningssätt.*

	1913			1933			1934		
	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- tid Dygn	Tillverk- ning Ton	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift)- tid Dygn	Tillverk- ning Ton	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift)- tid Dygn	Tillverk- ning Ton
Vanlig masugn	111	33 825	698 241	33	6 740	272 077	40	10 679	461 863
därav med enbart träkol.	104	.	591 605	30	5 835	152 164	36	9 257	256 512
» » » koks...	6	.	100 685	3	905	119 913	4	1 422	205 351
» » » träkol och koks i blandning	1	.	5 951	—	—	—	—	—	—
Elektrisk masugn	6	1 440	31 966	6	1 116	47 294	7	1 545	60 107
därav med enbart träkol.	6	1 440	31 966	3	574	16 999	4	1 155	34 649
» » » träkol och koks i blandning ¹⁾	—	—	—	3	542	30 295	3	390	25 458
Annan elektrisk ugn än mas- ugn (med träkol och trä- kolsstybb eller koks och koksstybb)	—	—	—	4	506	3 702	4	413	2 811
Summa	117	35 265	730 207	43	8 362	323 073	51	12 637	524 781

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Södermanlands och Kopparbergs län, elektrotackjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands och Örebro samt Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Uppsala och Gävleborgs län (i de fyra senast nämnda länen i annan elektrisk ugn än masugn).

Slutligen meddelas även tvenne tabeller för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet, varvid fördelning skett dels å olika slags tackjärn, dels å olika län.

*Tackjärnets värde och avsättning år 1934 med fördelning på olika
slags tackjärn.*

Slag av tackjärn	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Smidestackjärn	14 946	1 221 619	5 568	3 766	739 899
Bessemertackjärn, för sur process ...	24 486	1 895 881	255	2 658	233 000
» » » basisk »	151 924	8 659 668	—	—	—
Martintackjärn, för sur process	168 370	14 180 732	33 235	29 761	5 429 892
» » » basisk »	81 377	5 344 689	5 550	47 410	3 429 069
Gjuttackjärn för aducering	7 654	545 991	2 752	4 902	545 991
» » » andra ändamål	66 597	4 740 213	14 735	49 045	4 412 629
Gjutgoods, framställt direkt från masugn	9 427	1 172 734	—	3 330	446 870
Summa 1934	524 781	37 761 527	62 095	140 872	15 237 350
» 1933	323 073	23 813 731	56 177	100 291	11 066 815

¹⁾ Dessa elektromasugnar ha dock delvis använts för tackjärnsframställning med enbart träkol.

Tackjärnets värde och avsättning år 1934 med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	16 467	1 495 260	15 841	500	1 470 690
Uppsala län	5 087	466 585	1 928	117	196 585
Södermanlands län	76 309	4 366 773	14 176	62 035	4 356 973
Jönköpings län	919	100 000	460	459	100 000
Göteborgs och Bohus län ...	2 437	243 700	—	822	82 200
Älvsborgs län	191	19 100	—	—	—
Värmlands län	48 389	3 608 735	3 380	11 768	1 392 125
Örebro län	57 709	4 496 916	9 433	30 990	3 080 309
Västmanlands län	73 373	5 983 523	15 493	29 746	4 091 723
Kopparbergs län	176 081	10 600 995	384	4 435	376 745
Gävleborgs län	67 819	6 379 940	1 000	—	90 000
Hela riket 1934	524 781	37 761 527	62 095	140 872	15 237 350
» » 1933	323 073	23 813 731	56 177	100 291	11 066 815

Av 1934 års totala tackjärnsproduktion ha 38·7 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 48·4 % år 1933. Av avsalutillverkningen av tackjärn var något mindre än en tredjedel avsedd för export. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 70 324 ton år 1934 mot 65 065 ton år 1933. Importen ökade från 46 282 ton till 80 657 ton.

Ferrolegeringar.

Järnsvamp.

Produktionen av ferrolegeringar steg under året från 22 453 ton till 33 348 ton eller med 48·5 %. Denna produktionssiffra har endast överträffats åren 1927—1930.

Produktionen av ferrolegeringar åren 1913 och 1930—1934 i ton.

År	Kisel-järn	Kisel-metall	Kisel-alumi-nium-järn	Kisel-alumi-nium-mangan-järn	Kisel-mangan-järn	Kisel-krom	Man-gan-järn	Spe-gel-järn	Krom-järn	Vol-fram-järn	Molyb-den-järn	Summa
1913	9 863	—	—	136	1 375	—	—	50	760	—	—	12 184
1930	17 603	—	215	—	5 154	—	3 005	939	9 714	—	—	36 630
1931	16 292	—	—	—	2 328	—	1 826	—	7 744	80	—	28 270
1932	6 249	—	—	100	1 267	—	1 536	—	7 976	219	41	17 388
1933	8 273	—	—	—	2 465	—	1 243	—	10 156	242	74	22 453
1934	14 178	906	—	—	4 960	194	1 310	106	11 180	422	92	33 348

Omstående tablå innehåller uppgifter beträffande värde och försäljning av olika slags ferrolegeringar.

Ferrolegeringarnas värde och avsättning år 1934.

Olika slag av ferrolegeringar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Kiseljärn med högst 15 % kisel.....	441	33 728	143	298	33 728
» » mer än 15 % kisel.....	13 737	2 551 210	8 765	4 897	2 528 553
Kiselmetall.....	906	585 632	883	23	585 632
Kiselmanganjärn.....	4 960	1 063 308	4 002	826	1 018 983
Kiselkrom.....	194	65 145	—	194	65 145
Manganjärn.....	1 310	391 330	276	732	343 090
Spegeljärn.....	106	12 054	17	89	12 054
Kromjärn.....	11 180	8 433 316	7 899	2 219	7 509 376
Volframjärn.....	422	2 133 600	156	266	2 133 600
Molybdenjärn.....	92	640 060	38	26	445 180
Summa 1934.....	33 348	15 909 383	22 179	9 570	14 675 341
» 1933.....	22 453	10 676 220	17 219	4 442	9 976 541

Beträffande kromjärn liksom kiselmanganjärn bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 36 ugnar. Den redovisade sammanlagda drifttiden utgjorde 8 304 dygn (resp. 32 ugnar och 6 547 driftdygn år 1933).

Under året har i 2 ugnar under sammanlagt 458 dygn tillverkats 7 418 ton järnsvamp med ett värde av 764 210 kronor (härav 130 ton sekunda järnsvamp med ett värde av 6 510 kronor), av vilka 2 448 ton ha angivits vara avsedda för export och 4 670 ton för försäljning inom landet. En mindre del av denna järnsvamp har framställts efter nyare metoder i en ugn vid ett verk i mellersta Sverige. Under 1933 framställdes 1 776 ton järnsvamp med värdet 157 700 kronor.

Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av vällmetall har under senare år gått tillbaka tämligen oavbrutet, och numera tillverkas endast en bråkdel mot tidigare. Under 1934 märktes dock liksom 1933 en uppgång i produktionen. Denna ökade, som framgår av nedanstående tabell, till 16 938 ton från 12 068 ton år 1933 eller med 40·4 %. Av sammanställningen å sid. 20 framgår, att under redogörelseåret mindre än hälften av de befintliga brukbara härdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor åren 1913 och 1930—1934.

År	Lancashiremetod	Andra härdmetoder	Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.
1913.....	142 787	15 685	158 472	19 391 423
1930.....	25 602	1 034	26 636	4 933 956
1931.....	11 521	757	12 278	2 242 889
1932.....	8 080	707	8 787	1 505 089
1933.....	11 235	833	12 068	2 060 695
1934.....	15 250	1 688	16 938	3 015 094

Götmetallproduktionen steg med ej mindre än 36·8 % och överträffade 1929 års toppsiffra, 693 918 ton, med 24·2 %. Ökningen faller på samtliga olika slag, främst på bessemer- och martingötmetall (80·4 % resp. 34·1 %). Även för elektrostålgötmetall, vilket senare slag så gott som oavbrutet ökat efter 1919, märkes ökning (med 26·4 %).

Produktionen av götmetall åren 1913 och 1930—1934.

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Degelstålgötmetall		Elektrostålgötmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1913.....	115 839	19·6	469 387	79·4	3 385	0·6	2 276	0·4	590 887	63 625 606
1930.....	87 491	14·3	405 920	66·4	1 017	0·2	116 396	19·1	610 824	91 123 019
1931.....	80 949	15·0	341 780	63·4	269	0·1	115 967	21·5	538 965	74 625 436
1932.....	57 168	10·8	349 720	66·2	222	0·1	121 168	22·9	528 278	69 322 520
1933.....	58 232	9·2	440 968	70·0	403	0·1	130 258	20·7	629 861	79 062 784
1934.....	105 029	12·2	591 492	68·6	667	0·1	164 599	19·1	861 787	113 538 580

I siffran för martingötmetall ingå 863 ton, som framställts i Brackelbergs-ugn.

Av följande tvänne tablåer belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt. Beträffande uppgifterna för elektrostålgöt bör anmärkas, att förskjutningen mot kvalitetsprodukt är skenbart större än i verkligheten. Vid ett av de större järnverken, som tidigare redovisat hela produktionen som ordinär produkt, har nämligen uppdelning fr. o. m. 1934 gjorts å kvalitets- och ordinär produkt.

Fördelning av bessemer- och martingötmetallen efter olika infodringsmetoder åren 1913, 1933 och 1934.

Tillverkningar	1913		1933		1934	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n					
Bessemergöt	44 803	70 770	5 939	52 293	11 784	93 245
Bessemergjutgods, skrotat	266	—	—	—	—	—
Martingöt	177 860	276 983	137 887	297 197	208 268	375 100
Martingjutgods, skrotat	9 601	4 943	3 374	2 510	4 964	3 160
Summa	232 530	352 696	147 200	352 000	225 016	471 505
	585 226		499 200		696 521	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet åren 1933 och 1934.

Tillverkningar	1933		1934	
	Kvalitetsprodukt	Ordinär produkt	Kvalitetsprodukt	Ordinär produkt
	T o n			
Martingöt, sur.....	135 626	2 261	204 751	3 517
Martingjutgods, skrotat, surt	2 217	1 157	2 197	2 767
Martingöt, basisk	51 851	245 346	67 687	307 413
Martingjutgods, skrotat, basiskt	890	1 620	1 258	1 902
Elektrostålgöt	32 295	91 091	98 564	57 580
Elektrostålgjutgods	2 808	4 064	4 405	4 050

Sedan 1929 har någon tillverkning av bläststål eller oräckt brännstål ej bedrivits.

Vällmetall framställdes under 1934 vid sammanlagt 13 verk, götmetall vid 37. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härdar och ugnar utnyttjats.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men brukbara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härdar för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärdar	43	1 683	58	43
Vallonhärdar	3	171	10	23
Skrotsmältningshärdar	4	191	2	67
Summa härdar	50	2 045	70	42
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	6	539	4	60
basiska	4	298	—	100
Martinugnar: sura	28	6 675	8	78
basiska	34	7 936	4	89
Brackelbergslugnar	2	92	—	100
Degelståslugnar	2	494	3	40
Elektriska ugnar: ljusbåge-	32	5 763	6	84
induktions-	8	1 122	—	100
Brännståslugnar ..	—	—	2	—
Summa ugnar	116	22 919	27	81

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkr. 81 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshärdarna vid 42 %, oaktat att redovisningen på denna sistnämnda punkt troligen lider av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara härdar.

Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 4 redovisas produktionen år 1934 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställts av förut ej vällda ämnen. I likhet med föregående år har därjämte i tabellen uppgivits värdet av manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Närmare specifikation av sistnämnda båda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri. Tabellen redogör sålunda, om ock delvis helt summariskt, för samtliga vid järnverken framställda mera förädlade produkter.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 4 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig en del dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava vidare bearbetats. I vilken utsträckning antydda dubbelräkningar förekomma, låter sig emellertid ej på grundval av den årliga produktionsstatistikens material utreda.

I nedanstående tabell är att märka, att den rubricering, efter vilken uppgiftslämnarna avlämna sina årsrapporter och som återfinnes i tab. 4, från och med år 1931 på en del punkter avviker från den förut använda. Siffrorna för år 1913 i nedanstående tabell äro därför ej fullt jämförbara med de senaste årens. Samtliga rör, varm- som kallvalsade, redovisades tidigare gemensamt såsom manufakturvaror. En del i denna berättelse som rör redovisade produkter återfinnas i handelsberättelsen som ihåliga tubämnen. Ett verk har förklarat sig ej kunna lämna uppdelning mellan varm- och kallvalsade rör, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål åren 1913, 1933 och 1934.

Varuslag	1913			1933			1934		
	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.
	Ton	%	kr.	Ton	%	kr.	Ton	%	kr.
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsavhugg) m. m.	183 602	41·9	32 885	122 468	18·6	32 750	196 975	19·6	52 773
Billets, blooms och andra ämnen än tubämnen	332 436	4·4	39 782	424 036	0·4	61 952	549 281	0·4	81 801
Tubämnen, ihåliga ...	27 763	38·3	6 575	25 407	1·5	3 570	29 464	0·5	4 433
» massiva ...	23 675	93·3	3 899	30 767	1·8	3 590	36 017	4·6	4 844
Vinkeljärn, balkar m. m. (inkl. hjulband)	32 777	4·4	5 123	24 147	1·3	3 799	38 258	3·0	6 383
Järnvägsskenor	2 570	—	308	8 622	—	1 173	9 721	—	1 341
Skarvjärn och bottenplåtar	574	—	77	403	—	71	1 026	—	181
Axlar	2 236	0·2	412	733	6·7	173	1 598	5·4	356
Band-, söm- och annat finjärn (inkl. strips) ..	99 339	43·0	16 559	76 163	17·8	17 918	95 384	15·5	22 078
Valstråd	72 127	46·2	10 830	90 441	20·8	15 085	88 553	20·7	17 089
Rör	30 655	2·6	4 992	56 466	58·7	21 641	69 430	53·2	28 123
Grov- och mediumplåt ..	24 484	0·7	4 424	21 919	2·3	3 959	34 504	1·6	6 830
Tunnplåt	24 484	0·7	4 424	55 299	7·1	16 321	69 430	5·7	21 023
Stångjärnsavhugg och skrot	25 514	25·8	2 444	166 702	0·4	10 508	223 242	0·2	14 220

Av denna och följande tablå framgår, att framställningen av de i denna avdelning redovisade produkterna under året visar större eller mindre ökning för samtliga slag med undantag för valstråd. Av de viktigare slagen märkes sålunda ökning för stångjärn och -stål med 60·8 %, vinkeljärn, balkar m. m. med 58·4 %, grov- och mediumplåt med 57·4 %, billets, blooms och andra ämnen med 29·5 %, tunnplåt med 25·6 %, band-, söm- och annat finjärn med 25·2 % samt rör med 23·0 %. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1934 till 567 917 ton, medan kvantiteten år 1933 var 432 262 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 20·9 % år 1934 mot 22·2 % år 1933 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgoods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. åren 1913, 1933 och 1934.

	1913	1933	1934
	Kronor	Kronor	Kronor
Smitt och pressat järn och stål	8 419 956	5 180 352	8 409 172
Varmvalsat järn och stål:			
Ämnen	12 059 050	5 210 286	9 955 397
Grov- och mediumjärn	24 413 320	23 896 129	38 666 071
Finjärn	24 102 210	25 929 292	29 598 854
Rör	.	21 445 708	27 177 217
Plåt	8 575 734	17 794 599	23 934 574
Summa	69 150 314	94 276 014	129 332 113
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	77 570 270	99 456 366	137 741 285
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgoods	1 617 081	2 137 756	3 187 675
Manufakturvaror av järn och stål	17 635 645	32 169 490	46 300 426
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	15 717 494	42 126 086	47 779 739
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	34 970 220	76 433 332	97 267 840

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 235·0 milj. kronor mot 175·9 milj. kronor 1933 och 112·5 milj. kronor 1913. Här ingår ej värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 4.

Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellverket, under år 1934 till 325 516 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 21 460 959 kronor jämte 478 117 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 9 anrikningsverk, varav ett även användes för järnmalmsanrikning, framställdes under redogörelseåret av 466 819 ton rågoods 107 742 ton slig av skilda slag med ett sammanlagt värde av 5 141 371 kronor. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 55 748 timmar.

Under senare år har hela fångsten fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av följande sammanställning.

Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1913 och 1930—1934 i ton.

	1913	1930	1931	1932	1933	1934
Guldmalm	—	21 649	53 668	192 258	366 364	255 113
Silver- och blymalm	3 222	10 731	14 844	11 686	12 188	13 129
Kopparmalm	5 458	3 102	3 609	3 553	3 084	3 223
Manganmalm	4 001	8 679	8 364	4 728	6 222	6 312
Zinkmalm	50 752	69 728	58 972	46 034	46 335	54 909
Svavel- och magnetkis	34 319	60 441	57 609	71 534	86 295	100 572

Beträffande minskningen i guldmalmsproduktionen är att märka, dels att 1934 års siffror enl. tab. å sid. 23 omfattar såväl direkt användbar malm, 233 972 ton, som 21 141 ton redan anrikad slig (vilken sistnämnda kvantitet erhållits ur en bruten kvantitet av 73 837 ton), medan 1933 års siffror är totala brytningskvantiteten, dels att 1934 års produktion omfattar väsentligt rikare mal-

mer än år 1933. Svavelkisproduktionen, som steg med 16½ %, har endast överträffats åren 1917—1920. För samtliga övriga malmer har, som synes av tabellen, produktionen ökat.

Fördelningen av 1934 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	233 972	¹⁾ 20 001 750	21 141	²⁾ 1 000 000	255 113	21 001 750
Silver- och blymalm	—	—	13 129	1 173 117	13 129	1 173 117
Kopparmalm	—	—	3 223	259 375	3 223	259 375
Manganmalm	3 682	72 964	2 630	137 562	6 312	210 526
Zinkmalm	—	—	54 909	2 474 334	54 909	2 474 334
Svavelkis	87 862	1 386 245	12 710	96 983	100 572	1 483 228

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående översikt.

	Guld ³⁾	Silver	Koppar	Mangan	Zink	Bly	Arsenik	Svavel
	kg	kg	ton	ton	ton	ton	ton	ton
I direkt användbar malm	7 197	14 573	3 978	1 170	—	—	28 618	34 002
• slig.....	476	8 895	1 121	1 282	29 121	8 248	—	6 092
Summa 1934	7 673	23 468	5 099	2 452	29 121	8 248	28 618	40 094
» 1933	8 978	28 871	6 871	2 236	24 737	7 520	38 446	33 489

I denna tabell har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 63 357 ton. Vidare tillkomma 258 ton järn, ingående i manganmalmen och -sligen från Långban. Framför allt må dock erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 2 452 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom mycket betydande manganhalt. Produktionen av dylika uppgick enligt tab. 1 och 2 under 1934 till 196 604 ton direkt användbar malm och 828 ton slig, tillsammans innehållande 11 617 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså under redogörelseåret ha producerats åtminstone 14 069 ton mangan i olika slags malmer mot 8 624 ton år 1933.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är zinkmalm, varav under år 1934 utfördes 58 580 ton med ett värde av 3 032 964 kronor mot 48 561 ton året förut. Utförseln av silver- och blymalm uppgick till 13 968 ton med värdet 1 245 779 kronor mot 12 859 ton år 1933.

Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning upptagna totalkvantiteterna ädlare metaller utgöra rikets årsproduktion oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial, medan i tabellavdelningens tab. 5 endast redovisas produkter, framställda vid de i denna berättelse under rubriken andra metallframställningsverk o. d. inräknade företagen.

¹⁾ Delvis framkalkylerat värde. — ²⁾ Framkalkylerat värde. — ³⁾ Uppgifterna för år 1932 korrigeras till 4 263 resp. 49 kg., summa 4 312 kg.

Tillverkningen av andra metaller än järn åren 1913 och 1930—1934.

Å r	Guld		Silver		Platina (ur skrot)	Raffinadkoppar	
	Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot	Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot		Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot
	K i l o g r a m					T o n	
1913	30 374	5 000	1 137	100	—	4 215	—
1930	—	—	—	—	2	5 788	265
1931	—	—	109	109	3	3 005	151
1932	15·1	—	3	3	1	3 289	151
1933	4 228·2	—	7 615	—	2	6 767	129
1934	7 852·64	—	16 165	—	2	8 108	254

Å r	Frisk- och raffinadbly		Handels- och finzink		Aluminium		Tenn (ur skrot)
	Totala tillverkningen	Därav ur skrot	Totala tillverkningen	Därav ur skrot	Totala tillverkningen	Därav ur skrot	
	T o n						
1913	1 235	—	2 115	—	—	—	—
1930	7	7	4 205	79	5	5	4
1931	24	24	93	93	14	14	10
1932	39	39	142	142	5	5	5
1933	3	3	206	206	9	9	22
1934	3	3	134	134	297	12	14

Guldframställningen vid Rönnskär, som började år 1932, har sålunda under året försiggått i ytterligare ökad omfattning. Vid smältverket har av färdiga produkter förutom guld och silver, såsom framgår av tabellen, även utvunnits 7 405 ton arsenik, 505 ton svavel samt 50 ton selen och vismut. Under senare delen av året igångsattes ett verk för framställning av aluminium ur utländskt råmaterial. I övrigt har som synes endast koppar framställts ur malm under året med en kvantitet, som överstiger 1933 års toppsiffra med 18 %, medan samtliga övriga ovan redovisade metaller erhållits ur skrot. Någon framställning av bly och zink ur inhemska malmer har under de senaste åren ej ägt rum.

Vid anläggningar, inordnade i bergsberättelsens grupp andra metallframställningsverk o. d., framställdes 1934 förutom i sammanställningen ovan ingående fabrikat bl. a. vissa närstående tillverkningar, nämligen 109 ton kopparskarsten, 4 649 ton cementkoppar, 134 ton råkoppar, 4 811 ton bessemerkoppar samt 135 ton blyslam (samtliga halvprodukter), vidare 234 ton raffinad(koppar-)slag samt 11 ton pulveriserad brunsten.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1934 en kvantitet av 415 226 ton, vilket innebär en ökning på 19·0 % i förhållande till 1933, och att produktionen är den största efter år 1924. Produktionen utgör dock endast något över 7 % av landets totala stenkolskonsumtion, beräknad såsom summan av import-överskottet och den inhemska produktionen. Produktionssiffrorna för eldfasta

leror och klinkerlera, som de tre närmast föregående åren successivt nedgått till ungefär endast en sjättedel av 1930 års siffror, ökade under 1934 med 37.1 % resp. 25.9 %.

Produktionen av stenkol och leror åren 1913 och 1930—1934 i ton.

Å r	Stenkol	Därav stenkol			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	N:o 1	N:o 2	N:o 3		
1913.....	363 965	177 481	144 311	42 173	136 944	50 936
1930.....	397 960	231 306	94 241	72 413	224 734	38 686
1931.....	343 197	186 333	108 607	48 257	122 235	25 737
1932.....	333 076	179 385	121 051	32 640	63 628	9 689
1933.....	348 921	190 902	126 043	31 976	41 118	6 314
1934.....	415 226	213 322	144 787	57 117	56 369	7 951

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: n:o 1 med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, n:o 2 med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % och n:o 3 med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen under jord av berg, stenkol och lera per arbetare vid den alltmer rationaliserade driften utgjorde 1934 enligt sammanställningen nedan ej mindre än 866 ton mot 764 ton 1933.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera under jord Ton	Antal arbetare under jord	Ton per arbetare
1933	507 587	664	764
1934	605 659	699	866

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustrin, vars produktion sedan år 1930 för varje år minskats, har för år 1934 att uppvisa något bättre siffror än för år 1933. Jämfört med detta år steg sålunda produktionens tillverkningsvärde med 17 % och antalet arbetstimmar med nära 6 %. Arbetarantalet nedgick dock med 8 %, delvis beroende på att en del arbetsställen redan under år 1933 nedlades. Siffrorna för tillverkningsvärdet och arbetarantalet visa för stenindustrin i dess helhet endast något mer än halv verksamhet mot år 1930. — För grovstensindustrin har det bekymmersamma läget ytterligare förvärrats. Gatstensproduktionen år 1934, 141 699 ton, utgjorde sålunda endast 49 % av 1933 års redan låga siffra (1930 tillverkades 932 067 ton). Liksom år 1933 visade produktionen av storgatsten med en minskning på mindre än 5 % avsevärt mindre nedgång än produktionen av smågatsten, som minskade med över tre fjärdedelar. Någon maskinslagen gatsten tillverkades ej under år 1934. Exportsiffrorna för gatsten voro under 1934 än ogynnsammare än året förut. Totalt uppgick exporten år 1934 till 169 604 ton mot 195 931 ton år 1933. Nära hälften av 1934 års export gick till Belgien. Kantstensproduktionen

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis år 1934.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Täljsten	Skiffer
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten	Arbetad sten	Arbetad sten, alla slag	
	Ton	Kronor		Ton	Kronor		
Stockholms stad	—	—	32 583	—	3 695	—	—
Stockholms län	37 043	31 315	320 282	—	9 000	—	—
Uppsala län	—	3 477	25 037	—	900	—	—
Södermanlands län	6 878	13 069	73 078	—	3 751	—	2 200
Östergötlands län	4 499	12 068	118 278	—	18 540	—	—
Jönköpings län	8 244	7 058	134 538	4 417	104 794	21 000	—
Kronobergs län	42	5 325	127 815	9 736	250 635	—	—
Kalmar län	521	16 994	475 536	—	1 437 243	—	—
Blekinge län	3 881	27 607	244 877	8 062	311 232	—	—
Kristianstads län	152 905	33 228	159 319	29 835	97 740	—	—
Malmöhus län	287 261	—	313 633	—	53 232	—	—
Hallands län	32 010	139 235	413 055	—	6 455	—	—
Göteborgs och Bohus län...	40 074	2 018 791	1 413 788	600	74 749	—	6 813
Älvsborgs län	26 910	68 709	223 147	—	90 940	—	20 000
Skaraborgs län	1 832	34 463	171 041	200	7 580	—	3 344
Värmlands län	8 562	38 500	155 814	—	5 527	—	4 587
Örebro län	2 346	2 319	62 098	—	2 780	—	248 500
Västmanlands län	—	5 700	42 045	10	6 323	—	14 270
Kopparbergs län	410	10 934	84 075	—	1 126	—	—
Gävleborgs län	45	10 448	82 519	—	—	—	—
Västernorrlands län	—	11 830	36 270	—	—	—	—
Jämtlands län	4 665	—	23 900	—	—	565 000	—
Västerbottens län	—	—	15 330	—	—	—	—
Norrbottnens län	204	—	32 210	—	3 000	—	—
Hela riket 1934	618 332	2 491 070	4 780 268	52 860	2 489 192	586 000	299 714
» » 1933	469 653	5 135 106	4 079 467	47 394	2 036 293	507 690	154 531

L ä n	Sandsten, kvartsit och flinta		Kalksten, dolomit och marmor				Fältspat	Kvarts
	Råsten o. krossad sten	Arbetad sten, alla slag	Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av			
					Kalksten och dolomit	Marmor		
	Ton	Kronor	Ton		Kronor		Ton	
Stockholms stad	—	5 000	—	—	57 611	539 184	—	—
Stockholms län	—	—	—	—	5 259	81 530	5 187	16 416
Uppsala län	—	—	184	—	—	8 600	—	—
Södermanlands län	—	—	2 028	—	5 600	786 210	—	—
Östergötlands län	10 788	25 450	1 524	—	88 398	527 171	3 344	2 503
Jönköpings län	—	—	—	—	2 620	44 868	—	—
Kronobergs län.....	—	—	—	—	—	36 600	—	—
Kalmar län	236	—	1 760	76	216 152	7 500	—	—
Gotlands län	65	93 959	635 148	325	25 916	48 600	—	—
Blekinge län	—	—	—	1 437	—	—	154	99
Kristianstads län	—	751	661	19 523	43 680	—	95	—
Malmöhus län	128 445	34 890	64 291	15 413	78 824	297 239	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	3 680	—	—
Göteborgs och Bohus län...	—	—	—	—	—	415 658	1 419	12 358
Älvsborgs län	5 482	—	53	—	970	29 800	1 994	18 182
Skaraborgs län	840	—	9 437	—	239 110	30 768	—	—
Värmlands län.....	—	—	8 395	—	7 782	21 900	—	—
Örebro län	2 070	—	31 674	990	301 121	176 211	—	2 584
Västmanlands län	—	—	11 433	—	—	57 548	12 430	2 920
Kopparbergs län	25	11 622	22 629	2 839	1 020	8 809	—	6 889
Gävleborgs län	—	3 150	6 680	—	900	52 359	—	—
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	19 135	—	—
Jämtlands län	—	—	3 160	—	236 060	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	27 800	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	160	2 022
Hela riket 1934	147 951	174 822	799 057	40 603	1 311 023	3 221 270	24 783	63 973
» » 1933	99 656	157 195	659 333	36 052	688 278	2 204 213	25 534	47 386

nedgick från 41 717 ton år 1933 till 38 461 ton år 1934 eller med 8 %. Tillverkningen av byggnadssten mer än fördubblades, och makadamtillverkningen steg med något över en tredjedel jämfört med år 1933. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter minskade med 4 %, brytningsciffran för svarta och gröna graniter steg med 12 %. Totala blockstensexporten steg från 64 227 ton år 1933 till 74 256 ton år 1934, varav nära tre femtedelar gick till Tyskland. Värdesiffran för arbeten av kalksten och dolomit blev nästan fördubblad, och värdet av marmorarbeten steg med nära 50 % jämfört med år 1933. Vid en del av de med dylik finare stenförädlingsindustri sysselsatta arbetsställena rådde arbetskonflikt under en stor del av år 1933. Brytningen av fältspat minskade med 3 %, medan kvartsbrytningen ökade med något mer än en tredjedel jämfört med år 1933. Vid kalkbruken har under år 1934 inträtt en ökning med 23 % i produktionen av periodiskt bränd kalk och med 34 % i produktionen av kontinuerligt bränd kalk sedan 1933. Under senare år har så gott som oavbrutet den kontinuerligt brända kalken ökat sin procentuella andel av totala kalkmängden. För periodisk bränning användes under redogörelseåret 561 fältugnar, kalkfyrar och jordugnar samt för kontinuerlig bränning 73 schaktugnar och 6 ringugnar jämte 2 roterande brännugnar och 6 dolomitugnar. Uppgifterna om ugnarna avse liksom produktionsuppgifterna ovan framställningen vid de egentliga kalkbruken. För industriens eget behov brännes kalk vid en del sulfatmasse- och superfosfatfabriker samt sockerbruk. Produktionssiffrorna från dessa ha i not 2 till tab. 7 skilts ut ur totalkvantiteten. Vid sulfatmasse- och superfosfatfabrikerna redovisades 28 schaktugnar och 3 ringugnar, vid sockerbruken 24 schaktugnar.

Den på Kinnekulle bedrivna försöksverksamheten för utvinning av olja ur alunskiffer har under 1934 lämnat 60 ton råolja.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas alltjämt uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellbilagan. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande: alunskiffer 237 507 ton (därav 234 010 ton till bränsle), täljsten 8 471 ton, sandsten 16 776 ton, lerskiffer 145 535 ton, flinta 5 411 ton, kalksten 2 459 128 ton (därav 17 833 ton kalkmargel, använd för cementfabrikation), marmor 6 558 ton, krita 26 943 ton samt kiselgur 7 559 kubikmeter.

B) Råmaterial och bränsle samt drivkraft.

Råmaterial och bränsle.

I omstående tablå ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1934, och äro här under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn), ferrolegeringar och götmetall även inräknade smärre kvantiteter förbrukningsartiklar, vilka konsumerats för tillverkningen av hithörande produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Den starkt ökade verksamheten inom bergshantering har naturligen haft till följd stor ökning i förbrukningen av alla slags råmaterial. Vid tackjärnsframställningen har särskilt användningen av sinter ökat liksom konsumtionen av slig. Ehuru förbrukningen av malm även visar stor absolut ökning, har användningen av styckemalm vid tackjärnsframställningen relativt minskats. Förbrukningen av träkolstackjärn vid götframställningen har ökat i ungefär samma grad som produktionen, medan konsumtionen av kokstackjärn relativt sett visat anmärkningsvärd stegring. Däremot har skrotförbrukningen i mot-

*Åtgången av vissa råmaterial vid järnverk samt andra metallframställningsverk
o. d. år 1934 i ton.*

Slag av framställning	Järnmalm	Järnmalmslig	Briketter	Sinter	Manganim	Andra malmer o. d.	Tackjärn	
			av järnmalmsslig				träköls-	koks-
Tackjärn	339 773	53 684	10 630	449 221	1 269	10	28	32
därav vid framställning av:								
elektrotackjärn i masugn ...	54 211	6 139	—	36 915	¹⁾ 913	—	—	—
elektrotackjärn i annan ugn	3	—	—	—	¹⁾ 1	—	28	32
kokstackjärn ...	176 646	331	—	150 330	—	—	—	—
annat tackjärn	108 913	47 214	10 630	261 976	²⁾ 355	⁵⁾ 10	—	—
Ferrolegeringar ...	—	270	—	—	³⁾ 11 396	⁶⁾ 29 635	—	—
Järnsvamp	—	10 200	—	400	—	—	—	—
Smältstycken och råskenor	—	—	—	—	—	—	18 087	—
Götmetsall	21 119	581	564	—	⁴⁾ 930	⁷⁾ 945	227 097	189 847
Övriga järnverksprodukter	—	—	—	—	—	—	12 133	4 395
Andra metaller o. d.	—	—	—	—	¹⁾ 25 ⁸⁾ 515 625	—	—	—
Summa 1934	360 892	64 735	11 194	449 621	13 620	546 215 ⁹⁾	257 345	¹⁰⁾ 194 274
» 1933	263 899	24 545	4 987	256 867	8 120	508 356	193 851	86 671

Slag av framställning	Järnsvamp	Gjutjärns-krot	Smidesskrot			Ferrolegeringar	Slagg	Kalksten och dolomit	Kvarts	Elektroder
			eget	köpt						
				kvalitets-	ordinärt					
Tackjärn	—	1 592	1 620	—	—	68	19 525	84 896	354	400
därav vid framställning av:										
elektrotackjärn										
i masugn ...	—	7	—	—	—	—	¹²⁾ 2 740	11 626	99	355
elektrotackjärn										
i annan ugn	—	1 263	1 620	—	—	63	—	66	5	45
kokstackjärn...	—	—	—	—	—	—	16 084	50 950	—	—
annat tackjärn	—	322	—	—	—	5	701	22 254	250	—
Ferrolegeringar ...	2	—	66	—	7 374	2 897	¹³⁾ 1 874	3 568	33 876	2 451
Järnsvamp	—	—	—	—	—	—	—	1 165	—	2
Smältstycken och råskenor	—	17	454	400	—	—	—	—	4	—
Götmetsall	5 852	26 112	245 621	40 295	208 998	13 306	¹⁴⁾ 590	42 130	30 072	687
Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	147	2 093	42	—	—	161	1 347	—
Övriga järnverksprodukter	11	17 442	384	288	75	529	—	228	¹⁵⁾ 758	—
Andra metaller o. d.	—	—	—	—	3 951	—	—	365	26 584	343
Summa 1934	5 865	45 163	248 292	43 076	¹⁶⁾ 220 440	16 800	21 989	132 513	92 995	¹⁶⁾ 3 883
» 1933	3 371	38 647	184 197	34 439	199 980	10 114	13 590	99 472	60 778	2 673

¹⁾ Inhemsk. — ²⁾ Inhemsk, varav 78 ton slig. — ³⁾ Därav 3 137 ton inhemsk malm och 580 ton inhemsk slig samt 7 679 ton utländsk malm. — ⁴⁾ Inhemsk, varav 749 ton slig. — ⁵⁾ Utländsk krommalm. — ⁶⁾ Därav 28 810 ton krommalm, 165 ton molybdenmalm och 660 ton volframalm (utländska). — ⁷⁾ Därav 727 ton krommalm och 216 ton volframalm (utländska) samt 2 ton inhemsk svavelkis. — ⁸⁾ Därav 1 498 ton inhemsk och 2 052 ton utländsk kopparmalmsslåg, 348 066 ton inhemsk guldalm (även hållande silver, koppar, arsenik m. m.), 640 ton aluminiumoxid, 107 ton kryolit, 19 402 ton utländsk svavelkis samt 3 365 ton kisbränder av inhemskt och 140 485 ton av utländskt ursprung. — ⁹⁾ Därav 200 703 ton blästertackjärn och 56 642 ton elektrotackjärn. — ¹⁰⁾ Därav 163 585 ton svenskt och 30 689 ton utländskt. — ¹¹⁾ Därav 68 530 ton direkt importerat. — ¹²⁾ Därav 1 031 ton manganslagg. — ¹³⁾ Därav 224 ton manganslagg. — ¹⁴⁾ Därav 13 ton vanadinslagg och 5 ton volframslagg. — ¹⁵⁾ Kvartsit. — ¹⁶⁾ Därav 2 051 ton kolektroder, 560 ton grafit elektroder och 1 272 ton elektrodmassa.

sats mot året förut relativt minskats (trots avsevärd absolut ökning). Järn svampskonsumtionen har stigit under år 1934. Legeringsverken visa ökad konsumtion av såväl mangan- som krommalm. Vid framställningen av guld- och silverhaltig bessemerkoppar har förbrukningen av bolidenmalm ytterligare ökats.

En närmare specifikation av vid götmetallframställningen åtgångna legeringar, enligt tablån å sid. 28 utgörande 13 306 ton, samt metaller lämnas nedan. — Av de 63 ton ferrolegeringar, vilka använts vid tackjärnssmältning i annan ugn än masugn, äro 36 ton högprocentigt kiseljärn och 27 ton manganjärn; av de 2 897 ton, som redovisas vid framställning av ferrolegeringar, utgöra 498 ton högprocentigt kiseljärn, 75 ton kromjärn och 2 324 ton kiselkrom; de 529 ton ferrolegeringar, vilka i tablån redovisas under rubriken övriga järnverksprodukter utgöra: 3 ton låg- och 92 ton högprocentigt kiseljärn, 18 ton manganjärn, 406 ton kromjärn och 10 ton fosforjärn.

<i>Ferrolegeringar:</i>	<i>Ton</i>	<i>Metaller:</i>	<i>Ton</i>
Fosforjärn.....	13	Aluminium	62
Kiselaluminiumjärn	8	Kobolt	12
Kiselaluminiummanganjärn	1	Koppar	56
Kiseljärn, hållande högst 15 % kisel.....	128	Nickel	835
” ” mer än 15 % kisel...	2 719	Vanadin.....	1
Kiselmanganjärn	784		
Kromjärn	4 137		
Mangan- (och spegel-) järn.....	5 072		
Molybdenjärn	70		
Titanjärn	26		
Vanadinjärn.....	26		
Volframjärn	322		

Förbrukningen av samtliga slag av ferrolegeringar visar med undantag av lågprocentigt kiseljärn och kiselaluminiummanganjärn ökning. Särskilt stor är ökningen för kromjärn, högprocentigt kiseljärn, kisel-manganjärn samt mangan- (och spegel-) järn. — Nickelförbrukningen har med undantag av år 1932 stigit de senaste åren, under 1934 med nära 50 % mot året förut.

Förutom här redovisade förbrukade råmaterial ha bl. a. uppgivits åtgångna vid framställning av tackjärn 17 ton apatit, 589 ton valssinter samt 2 ton flusspat, vid tillverkning av ferrolegeringar 22 ton bauxit, 19 ton flusspat samt 7 143 ton bränd kalk, vid produktion av götmetall 109 ton bessemerugnsbottnar, 21 524 ton bränd kalk, 2 ton kalciummolybdat, 2 ton molybdenkalk, 31 ton kiselkalcium, 166 ton flusspat, 137 ton sandsten och 47 ton sandstensflis samt vid metallframställningsverken 428 ton nefelinsyenit, 26 515 ton koksalt och 549 ton soda. Vid järnverken ha tillsammans redovisats 9 683 ton kvarts-, kvartsit- och silikategel, 5 211 ton chamottetegel, 1 330 ton magnesittegél, 14 ton bränd magnesit, 136 ton magnesitmjöl och -grus, 30 ton diatomit och 1 451 ton eldfast lera. Vid ett järnverk har redovisats såsom mellanstadium vid elektrostålproduktionen 46 690 ton bessemermetall, insatt flytande i ugnarna, vid ett annat 3 069 ton stål i flytande tillstånd överfört från ljusbågeugn till induktionsugn.

Slutligen må påpekas, att de under rubriken övriga järnverksprodukter vid järnverken redovisade kvantiteterna råmaterial icke göra anspråk på fullständighet.

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel: maskin- och cylinderoljor 1 375 876 kg, smörjmedel för förbränningsmotorer, ång- och vattenturbiner samt kompressorer 193 717 kg, konsistensfett (inkl. kullagerfett) 205 868 kg samt övriga slag 180 303 kg. Förbrukningen av flota-tionsolja redovisades med 51 307 kg, av transformatorolja med 32 347 kg samt av hårdningsolja med 197 993 kg.

Bränslekonsumtionen vid bergverken år 1934.

	Stenkol (inkl. stybb och briketter)	Koks	Koks- stybb	Torv- bränsle	Träkol	Träkols- stybb
	T o n			Hektoliter		
Järngruvor	9 918	1 131	25 777	—	17 868	514 641
därav vid brikettering och sintring...	7 558	138	25 777	—	—	514 641
Andra malmgruvor	570	1 314	—	—	1 258	—
Järnverk	384 804	210 289	20 020	334	14 638 788	62 855
vid framställning av:						
tackjärn	380	178 403	1 437	—	13 469 919	48 955
därav: elektrotackjärn i masugn	—	1 069	—	—	1 410 165	—
» i annan ugn	—	54	81	—	200	900
kokstackjärn	—	177 238	—	—	—	—
annat tackjärn	380	42	1 356	—	12 059 554	48 055
ferrolegeringar	817	3 002	13 043	—	383 272	—
järnsvamp	2 635	—	—	—	10 800	—
smältstycken och råskenor	149	—	—	—	522 022	—
götmetall	132 430	5 780	94	298	165 965	7 425
smitt och pressat samt varmvalsat						
järn och stål	219 924	9 917	—	24	100 465	1 410
Andra metallframställningsverk o. d....	60 106	3 388	—	—	1 455	—
Stenkolsgruvor	9 945	—	—	—	—	—
Stenindustriella anläggningar	39 314	9 313	—	3	2 406	—
Summa 1934	504 657	225 435	45 797	337	14 661 775	577 496
» 1933	386 814	151 512	31 197	198	9 334 517	279 193

	Ved i större stycken (kastved)	Annat trä- bränsle	Flytande bränsle	Gas- formiga bränslen	Alun- skiffer	Summa bränsle med reduktion till stenkol ¹⁾
	Kubikmeter	Ton	1 000 m ³	Ton	Ton	Ton
Järngruvor	7 681	29 963	199	9 299	—	53 121
därav vid brikettering och sintring...	—	4 735	46	9 299	—	45 600
Andra malmgruvor	1 267	321	291	—	—	2 664
Järnverk	76 039	353 641	5 080	277 946	—	971 018
vid framställning av:						
tackjärn	1 245	—	1	—	—	419 245
därav: elektrotackjärn i masugn	5	—	1	—	—	25 097
» i annan ugn	—	—	—	—	—	160
kokstackjärn	—	—	—	—	—	186 100
annat tackjärn	1 240	—	—	—	—	207 888
ferrolegeringar	320	40	64	—	—	24 333
järnsvamp	—	—	—	—	—	2 819
smältstycken och råskenor	257	—	—	—	—	9 068
götmetall	53 678	282 131	1 887	62 665	—	186 626
smitt och pressat samt varmvalsat						
järn och stål	12 053	28 606	1 937	126 635	—	258 610
Andra metallframställningsverk o. d....	58	—	1 484	—	—	65 926
Stenkolsgruvor	—	—	9	—	—	9 960
Stenindustriella anläggningar	86 077	19 554	10 874	—	211 644	124 213
Summa 1934	171 122	403 479 ²⁾	17 937 ³⁾	287 245	211 644	1 226 902
» 1933	128 854	327 482	14 728	213 812	172 143	882 635

¹⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1·05; torvbränsle 0·5; träkol och träkolsstybb 0·017; ved i större stycken 0·17; annat träbränsle 0·09; flytande bränsle: bensin 1·6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1·5; gasformiga bränslen: masugns gas 0·15, lysgas 0·72, koksugns gas 0·7; alunskiffer 0·2. — ²⁾ Därav 16 571 ton motor- och pannbrännolja, 229 ton fotogen samt 1 137 ton bensin. — ³⁾ I siffran 287 215 ingår masugns gas med 286 571, lysgas med 289 och koksugns gas med 385.

Träkolsförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1934.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	—	599 730	599 730	425 808	0·71
Uppsala län	342 478	1 100	343 578	249 000	0·72
Södermanlands län	40 868	—	40 868	26 581	0·65
Östergötlands län	25 053	12 598	37 651	18 821	0·50
Jönköpings län	21 817	45 152	66 969	35 700	0·53
Kronobergs län	—	196	196	215	1·10
Blekinge län	—	7 960	7 960	4 800	0·60
Malmöhus län	—	226	226	180	0·80
Älvsborgs län	1 098	60 755	61 853	41 573	0·67
Skaraborgs län	—	10 700	10 700	6 310	0·59
Värmlands län	1 253 946	324 919	1 578 865	1 269 373	0·80
Örebro län	1 820 930	1 174 005	2 994 935	2 067 570	0·69
Västmanlands län	2 900 124	826 811	3 726 935	2 703 464	0·73
Kopparbergs län	1 759 965	51 331	1 811 296	1 336 334	0·74
Gävleborgs län	3 776 341	109 666	3 886 007	2 787 571	0·72
Västernorrlands län	90 000	32 850	122 850	65 000	0·53
Norrbottnens län	54 464	108 928	163 392	107 027	0·66
Hela riket	12 087 084	3 366 927	15 454 011	—	—
Värde i kronor	8 902 013	2 243 314	—	11 145 327	—
Medelvärde per hl i kronor	0·74	0·67	—	—	0·72

Tillverkningen av ugnskolade skogskol samt träkol av sågverksribb år 1934.

L ä n	Ugnskolade träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb		Summa	Värde i kronor	Medel- värde för denna produk- tion per hl i kronor
		Milkolade	Ugnskolade			
	H e k t o l i t e r					
Stockholms län	—	80 560	—	80 560	42 676	0·53
Uppsala län	—	244 937	—	244 937	139 538	0·57
Södermanlands län	—	70 280	50 448	120 728	60 139	0·50
Östergötlands län	—	356 418	—	356 418	148 751	0·42
Jönköpings län	—	63 095	—	63 095	28 824	0·46
Kronobergs län	—	48 530	—	48 530	20 621	0·42
Kalmar län	—	177 598	—	177 598	81 799	0·46
Blekinge län	—	3 400	—	3 400	1 700	0·50
Kristianstads län	130 430	—	—	130 430	188 833	1·45
Skaraborgs län	—	24 996	—	24 996	11 636	0·47
Värmlands län	—	44 478	—	44 478	22 785	0·51
Örebro län	—	116 322	—	116 322	57 565	0·49
Västmanlands län	—	143 064	149 220	292 284	142 815	0·49
Kopparbergs län	975 325	285 871	486 060	1 747 256	1 174 778	0·67
Gävleborgs län	554 006	225 630	66 000	845 636	459 807	0·54
Västernorrlands län	—	26 990	800	27 790	15 230	0·55
Jämtlands län	152 940	186 407	—	339 347	174 846	0·52
Västerbottens län	—	66 688	—	66 688	37 422	0·56
Norrbottnens län	1 300	25 840	—	27 140	15 983	0·59
Hela riket	1 814 001	2 191 104	752 528	4 757 633	—	—
Värde i kronor	1 349 863	1 096 633	379 252	—	2 825 748	—
Medelvärde per hl i kronor	0·74	0·50	0·50	—	—	0·59

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1934 lämnar tabellen å sid. 30, medan den första tabblån över träkolförbrukningen å sid. 31 är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror. Att kvantitetssiffrorna i de båda tabellerna ej överensstämmer, beror dels på olika beräkningssätt från uppgiftslämnarnas sida (t. ex. med resp. utan avstybbning), dels på att i sistnämnda tabell äro inräknade vissa kvantiteter träkol, förbrukade för tillverkning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänföras till bergverk, vilka kvantiteter jämte andra bränslemedel, som åtgått för dylik tillverkning vid anläggningar av denna kategori, även äro redovisade under rubrikerna tackjärn (elektro-tackjärn i annan ugn), ferrolegeringar och götmetall i tabblån å sid 30 (jfr sid. 27 angående råmaterial). I den andra tabblån å sid. 31 lämnas ur den under arbetet varande industrierättelsen uppgifter — delvis preliminära — länsvis för redovisad produktion av träkol. Några uppgifter om den mest betydande träkolstillverkningen, milkolningen i skogarna, insamlas ej, enär ifrågasvarande kolning är att anse såsom hörande till skogsbruket. Att märka är, att de redovisade värdena för tillverkade resp. förbrukade träkol gälla tillverknings- resp. förbrukningsplatsen, varför i de sistberörda värdena ingå frakt och inköpskostnader m. m.

Siffrorna i tabellen å sid. 30 angående bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien samt vid brikett- och sinterframställningen äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter.

Bland de för brikettering och sintring upptagna bränslemedlen ingår även det bränsle, som åtgått vid tillverkning av briketter och sinter av purple-ore.

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 72 öre per hl, vilket innebär en ökning på 2 öre per hl sedan 1933. År 1930 utgjorde medelpriset per hl 97 öre.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av sista kolumnen i tabblån å sid. 30. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkr. 1 227 000 ton stenköl, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 8 200 miljarder kalorier, vilket innebär en ökning på ungefär 39 % mot en ökning av 16 % föregående år. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenköl med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampsframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

För de flesta grenar av bergshanteringen har naturligtvis den ökade verksamheten haft stigande bränslekonsumtion till följd. Störst är denna ökning liksom 1933 vid järnverken, där bränsleåtgången vid framställningen av såväl tackjärn som götmetall och valsverksprodukter visar stor ökning. Relativt visa järnverken större ökning än bergverken i dess helhet. Järnverkens andel i totala bränsleförbrukningen ökade följaktligen under året och utgjorde 79 % mot 76 % åren 1932 och 1933. Den för järngruvorna redovisade bränsleåtgången, som under 1934 ökat med mer än 50 % mot året förut, användes till största delen vid sintringsverken (inkl. brikettering och sintring av purple-ore). Vid metallframställningsverken har bränslekonsumtionen även något ökat, medan stenkolsgruvorna visa lägre förbrukningssiffror än 1933. Stenindustrien visar i motsats till 1933 stor ökning i bränslekonsumtionen. Som synes av tabellen, har konsumtionen av alla slag av bränslen stigit under året. Absolut störst — såsom bränslevärde räknat — är ökningen för stenköl, men relativt

är ökningen störst för träkol och träkolsstybb samt koks (speciellt tackjärnsframställning) och koksstybb (huvudsakligen legeringsverken).

De vid tillverkning av träkols-koks-tackjärn förbrukade råvarorna och bränslemedlen äro i tabb. å sidd. 28 och 30 inräknade under rubriken elektrotackjärn i masugn. En närmare redogörelse för åtgången av bränsle- och reduktionsmedel vid olika slag av tackjärnsframställning följer här nedan.

	Kvantitetsgrund och bränsleslag	Total. förbrukning	Medelförbrukning per ton tillverkat tackjärn
Elektrotackjärn i masugn: med enbart träkol	hl träkol	831 183	24·0 hl
» träkol-koks	» " } ton koks	578 982 } 1 069 }	.
Elektrotackjärn i annan ugn	» " } » koksstybb } hl träkol } » träkolsstybb }	54 } 81 } 200 } 900 }	.
Kokstäckjärn	ton koks	177 238	0·86 ton
Träkolstäckjärn i vanlig masugn	hl träkol	12 059 554	47·0 hl

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn, 47·0 hl per ton år 1934 mot 50·4 år 1933 (52·7 år 1932), får ses mot bakgrund av den ytterligare ökade sinterförbrukningen.

Nedan meddelas liksom i föregående berättelse en sammanställning över bergverkens konsumtion av elektrisk energi för elektrotermiska ändamål med fördelning på fem huvudrubriker.

	1 000 kWh
Tackjärnsmältning i elektrisk masugn	141 995
» " " annan elektrisk ugn	3 010
Stålsmältning	115 552
Smältning av ferrolegeringar	285 833
Elektrolys av metaller	7 360
Summa	553 750

Totalsiffran steg under 1934 med 29 %. Konsumtionen av elektrisk energi understiger dock avsevärt årskonsumtionen åren 1928—1930, vilken tämligen oförändrad uppgick till c:a 640 milj. kWh. Förbrukningen har ökat vid alla mer betydande slag av tillverkningar, mest vid smältning av ferrolegeringar (77 milj. kWh). Av hela förbrukningen kom omkring 52 % på ferrolegeringsframställning (49 % år 1933), 26 % på tackjärnsmältning (28 % år 1933) och 21 % på stålsmältning (23 % år 1933).

Drivkraft.

En översikt över den under 1934 vid bergverken använda drivkraften meddelas i den första tablan å omstående sida.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 431 155 hästkrafter, kommo nära två tredjedelar (63·7 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och briketteringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (26·0 %). Av denna sistnämnda kraft, som synes utgörande 112 202 hästkrafter, användes för uppföring och pumpning 25 513, för borrhning 19 285 och för andra ändamål 42 639 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 18 099 samt vid brikettering och sintring 6 666 hästkrafter.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av den andra tablan å sid. 34, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk år 1934.

	Gruvor, anriknings- och briketteringsverk		Järnverk		Andra metallframställningsverk o. d.		Stenindustriella anläggningar		Summa hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	1	5	12	429	—	—	2	45	479
Vattenturbiner	3	220	131	23 468	—	—	2	57	23 745
Ångmaskiner	11	791	15	14 115	—	—	45	1 114	16 020
Olje- och gasmotorer ..	14	396	2	200	—	—	108	2 485	3 081
Elektriska motorer ...	3 211	110 790	10 894	236 627	1 274	17 618	1 730	22 795	387 830
Summa 1934	3 240	112 202	11 054	274 839	1 274	17 618	1 887	26 496	431 155
» 1933	2 805	99 545	10 281	275 370	907	11 452	1 796	25 496	411 863
För elektrisk generator drift:									
Vattenturbiner	45	7 679	148	194 103	1	15	1	525	202 322
Ångmaskiner	—	—	5	915	—	—	—	—	915
Ångturbiner	4	1 055	10	13 295	1	1 900	1	7	16 257
Olje- och gasmotorer ..	3	585	8	5 580	—	—	3	335	6 500
Summa 1934	52	9 319	171	213 893	2	1 915	5	867	225 994
» 1933	39	5 094	186	216 958	2	1 915	5	842	224 809

Drivkraftens fördelning länsvis år 1934.

L ä n	Vattenhjul	Vatten- turbiner	Ångmaskiner	Ångturbiner	Olje- och gas- motorer	Summa primärmotorer	Elektriska motorer
	Hästkrafter						
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	252
Stockholms län	—	—	250	375	80	705	1 915
Uppsala län	100	1 700	—	260	—	2 060	10 318
Södermanlands län	—	2 515	—	—	4 565	7 080	9 325
Östergötlands län	70	3 250	100	—	647	4 067	9 741
Jönköpings län	—	15	115	—	165	295	517
Kronobergs län	—	—	—	—	70	70	977
Kalmar län	—	—	106	—	100	206	2 344
Gotlands län	—	—	135	—	90	225	1 652
Blekinge län	25	1 740	530	—	60	2 355	3 539
Kristianstads län	20	—	488	—	602	1 110	4 655
Malmöhus län	5	—	621	137	279	1 042	8 817
Hallands län	—	—	—	—	25	25	3 140
Göteborgs och Bohus län ..	—	17	105	—	955	1 077	1 801
Älvsborgs län	—	1 800	—	—	52	1 852	13 696
Skaraborgs län	—	—	55	—	38	93	1 122
Värmlands län	180	97 265	150	—	—	97 595	27 188
Örebro län	—	18 116	135	6 650	250	25 151	36 145
Västmanlands län	59	15 690	540	1 235	172	17 696	40 089
Kopparbergs län	—	75 977	12 000	—	389	88 366	91 052
Gävleborgs län	20	7 457	1 605	5 700	600	15 382	56 915
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	21
Jämtlands län	—	525	—	—	120	645	1 202
Västerbottens län	—	—	—	1 900	102	2 002	20 526
Norrbottnens län	—	—	—	—	220	220	40 881
Hela riket 1934	479	226 067	16 935	16 257	9 581	269 319	387 830
» » 1933	549	227 147	17 086	14 384	9 297	268 463	368 209

C) **Arbetsgivare och personal.****Arbetsgivare.**

Fördelningen av de under 1934 i gång varande bergverken efter olika kategorier av arbetsgivare framgår av nedanstående tablå. Under rubriken enskild person hava även förts stärbhus och under rubriken annat bolag även intressentskap samt sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilda personer, som icke för det ifrågavarande företagens drift bildat särskilt aktiebolag.

Bergverkens fördelning efter arbetsgivare år 1934.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av												Summa	
	enskild person		aktiebolag		annat bolag		ekonomisk förening		kommun		staten			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Järngruvor	—	—	60	88.2	8	11.8	—	—	—	—	—	—	68	100.0
Andra malmgruvor	2	10.0	13	65.0	3	15.0	1	5.0	—	—	1	5.0	20	100.0
Järnverk	1	1.3	72	97.4	1	1.3	—	—	—	—	—	—	74	100.0
Andra metallframställningsverk o. d.	1	20.0	4	80.0	—	—	—	—	—	—	—	—	5	100.0
Stenkolsgruvor	—	—	6	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	6	100.0
Stenindustriella anläggningar ...	163	30.9	272	51.6	59	11.2	19	3.6	13	2.5	1	0.2	527	100.0
Summa 1934	167	23.8	427	61.0	71	10.1	20	2.9	13	1.9	2	0.3	700	100.0
» 1933	149	22.1	427	63.5	66	9.8	17	2.5	13	1.9	1	0.2	673	100.0

För möjliggörande av jämförelser med berättelserna före 1921 års må nämnas, att antalet fältspats- och kvartsbrott, ingående i det anförda antalet stenindustriella anläggningar uppgick till 34. Före nyssnämnda år redovisades fältspats- och kvartsbrotten tillsammans med gruvorna.

Personal.

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal år 1934.

	Företagsledare (verkställande direktör, disponent, förvaltare etc.)		Teknisk förvaltningspersonal (företagsledaren oräknad)		Kontorspersonal		Lagerbokhållare o. d.		Resande i firmans tjänst	Summa
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Järngruvor (inkl. anriknings- och briketteringsverk)	26	—	240	—	116	11	44	1	—	438
Andra malmgruvor (inkl. anrikningsverk)	9	—	68	1	36	2	7	—	—	123
Järnverk	65	—	1 520	11	1 139	238	73	7	25	3 078
Andra metallframställningsverk o. d.	4	—	138	7	24	4	11	—	—	188
Stenkolsgruvor	5	—	32	—	13	3	2	—	—	55
Stenindustriella anläggningar	142	1	235	—	152	47	1	1	64	643
Summa 1934	251	1	2 233	19	1 480	305	138	9	89	4 525
» 1933	234	1	2 031	9	1 388	234	115	11	97	4 120

I den för de stenindustriella anläggningarna uppgivna förvaltningspersonalen ingår fältspats- och kvartsbrottens ifrågavarande personal med 6 manliga företagsledare, 5 manliga tekniker samt 4 kontorister, varav 3 manliga och 1 kvinnlig.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1934 sysselsatta arbetare uppgick till 49 907, varav 49 571 män och 336 kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 1 889, av de kvinnliga 35 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo nära tre femtedelar (58:s %) på järnverken, medan de stenindustriella anläggningarna representerade över en femtedel (21:s %).

Beträffande uppgifter om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämja med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingår en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Utöver ovan redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, vilka ej anses vara av industriell storlek (se sid. 8 i 1931 års berättelse). Antalet av dessa arbetare var för redogörelseåret 1 440 män, av vilka 18 voro under 18 år, samt 1 kvinna över 18 år. Av dessa hava 34 män över 18 år be-tecknats såsom hjälparbetare.

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1934.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbets- timmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvin- nor	Till- sam- mans	
Järnmalsbrytning.....	5 403	112	22	—	5 515	22	5 537	9 324 839
därav hjälparbetare o. d.	1 451	54	5	—	1 505	5	1 510	2 682 916
Järnmalmsanrikning	299	2	—	—	301	—	301	565 824
Brikettering och sintring	311	5	—	—	316	—	316	663 555
Annan malm brytning.....	1 258	22	20	3	1 280	23	1 303	2 634 034
därav hjälparbetare o. d.	385	5	17	3	390	20	410	814 035
Anrikning av annan malm	187	—	—	—	187	—	187	431 009
Järnverk	27 223	1 594	235	32	28 817	267	29 084	64 783 073
därav hjälparbetare o. d.	4 074	259	—	—	4 333	—	4 333	9 772 989
Andra metallframställningsverk o. d.	1 259	22	2	—	1 281	2	1 283	2 831 463
därav hjälparbetare o. d.	325	16	—	—	341	—	341	784 284
Stenkolsbrytning.....	964	2	4	—	966	4	970	2 071 265
därav hjälparbetare o. d.	101	2	4	—	103	4	107	252 763
Fältspats- och kvartsbrytning	298	26	5	—	324	5	329	499 500
därav hjälparbetare o. d.	31	1	2	—	32	2	34	49 143
Andra stenindustriella anläggningar	10 480	104	13	—	10 584	13	10 597	17 215 816
därav hjälparbetare o. d.	975	6	—	—	981	—	981	1 807 553
Samtliga bergverk 1934	47 682	1 889	301	35	49 571	336	49 907	101 020 378
” ” 1933	44 282	1 162	292	29	45 444	321	45 765	83 806 740

Förutom dessa egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar, vadan ifrågavarande arbetare endast redovisas i den allmänna industriberättelsen. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn), stål och ferrolegeringar redovisas sålunda 269 manliga arbetare, varav 3 un-

der 18 år. Av dessa arbetare ha 11 över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 2 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 176 män över 18 år vid sockerbruken samt 182 män över och 1 man under 18 år vid sulfatmassfabrikerna m. m. Av de sistnämnda ha 11 över och 1 under 18 år angivits såsom hjälparbetare.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen, inberäknat fältspats- och kvartsbrytningen, sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tablån nedan.

Arbetarpersonal vid malm-, stenkols- och mineralbrytning år 1934.

	Underjordsbrytning		Dagbrytning		Annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
Järnmalmsbrytning.....	2 316	3	538	1	2 549	108	22	—
Annan malm-brytning.....	568	—	41	—	649	22	20	3
Stenkolsbrytning.....	699	—	1	—	264	2	4	—
Fältspats- och kvartsbrytning.....	15	—	162	3	121	23	5	—
Summa 1934	3 598	3	742	4	3 583	155	51	3
» 1933	3 039	4	792	4	3 106	126	26	4

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 4 347 män, av vilka 3 601 man eller 82·8 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen samt vid brytning av annan malm än järnmalm, minst i fältspats- och kvartsbrotten. Vid granit-, kalkstens- o. d. stenbrott förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tablån, som följer å nästa sida, redovisas den inom bergshanteringens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod liksom åren 1931—1933 Kopparbergs län främst, följt av Örebro och Gävleborgs län (resp. 15·2 %, 12·6 % och 12·6 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo Värmlands och Västmanlands län (9·2 % resp. 8·9 %).

De flesta länen redovisa en större eller mindre ökning av arbetarantalet, vilken ökning är särdeles påfallande i den mellansvenska bergslagen, där såväl antalet gruvarbetare som järnverksarbetare starkt ökat. Västerbottens län visar fortsatt ökning, och i Norrbottens län har återhämtningen för gruvbrytningen återverkat på arbetarantalet. Däremot ha de inom stenindustrien mera betydande länen redovisat en minskad arbetarstam. Särskilt är detta fallet med Göteborgs och Bohus län, som i omstående tabell endast intar sjätte platsen (år 1930 andra och åren 1931—1933 fjärde).

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer, under redogörelseåret utgörande 5 män över 18 år, därav 2 i Jönköpings—Kronobergs och 3 i Kalmar län, för vilka redovisats tillsammans 144 utgjorda arbetstimmar.

Bergverkens arbetare länsvis år 1934.

L ä n	Järn- gruvor	Andra malm- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o. d.	Sten- kols- gruvor	Sten- industri- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1934	År 1933
Stockholms stad	—	—	—	—	—	97	97	93
Stockholms län	50	—	31	—	—	232	313	283
Uppsala län	56	—	616	—	—	35	707	543
Södermanlands län	177	—	948	—	—	308	1 433	1 173
Östergötlands län	—	41	1 395	—	—	276	1 712	1 522
Jönköpings län	—	—	55	1	—	130	186	199
Kronobergs län	—	—	25	—	—	198	223	206
Kalmar län	13	3	—	98	—	591	705	819
Gotlands län	—	—	—	—	—	609	609	508
Blekinge län	—	—	585	—	—	493	1 078	1 691
Kristianstads län	—	—	—	—	305	868	1 173	988
Malmöhus län	35	—	48	293	665	886	1 927	1 879
Hallands län	—	—	158	—	—	356	514	621
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	3 331	3 331	4 088
Älvsborgs län	—	—	1 344	—	—	164	1 508	1 307
Skaraborgs län	—	—	62	—	—	1 022	1 084	1 020
Värmlands län	163	67	4 337	—	—	42	4 609	4 014
Örebro län	798	251	4 740	—	—	522	6 311	5 582
Västmanlands län	490	7	3 713	—	—	214	4 424	3 626
Kopparbergs län	2 051	443	4 787	58	—	225	7 564	6 469
Gävleborgs län	102	3	6 184	—	—	18	6 307	5 347
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	11	11	6
Jämtlands län	—	—	—	—	—	238	238	227
Västerbottens län	—	652	—	833	—	29	1 514	1 314
Norrbottnens län	2 219	23	56	—	—	31	2 329	2 240
Hela riket 1934	6 154	1 490	29 084	1 283	970	10 926	49 907	—
» » 1933	5 126	1 318	25 426	1 086	932	11 877	—	45 765

D) Fyndigheters förvärvande och försvar.

Mutsedlar. Antalet under 1934 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av följande sammanställning, till 789 mot 657 år 1933. Tabblan visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledning.

Antal mutsedlar utfärdade under år 1934.

	Mutsedlar gällande följande malmer och andra inmutningsbara mineral									
	Järnmalm	Guldmalm	Kopparmalm	Manganimalm	Bly-, silver- och zinkmalm	Nickelmalm	Krommalm	Molybdänmalm	Svavel- och magnetit	Grått
	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter
Å nyupptäckta fyndigheter	17	8	84	—	50	1	—	28	239	26
Å förut inmutade fyndigheter	117	58	52	1	35	13	—	7	19	30
Summa 1934	134	66	136	1	85	14	—	35	258	56
» 1933	98	19	176	—	77	3	1	25	198	59

Redovisningen är så till vida summarisk, som mutsedel i åtskilliga fall utfärdats å flera än det eller de mineral, under vilkas rubrik den återfinnes å sid. 38. Dessa fall äro å nyupptäckta fyndigheter med avseende på mutsedlar gällande guldalm: 1 guld- och kopparmalm; kopparmalm: 5 koppar-, zink- och blymalm, 1 kopparmalm och svavelkis samt 2 kopparmalm jämte gulförande svavelkis; nickelmalm: 1 nickelmalm jämte magnetkis; molybdenmalm: 11 molybden- och kopparmalm; svavel- och magnetkis: 134 svavel- och kopparkis, 1 svavel- och magnetkis jämte grafit samt 3 svavel- och magnetkis jämte zink-, bly- och kopparmalm. Beträffande förut inmutade fyndigheter ha i tablån redovisats under mutsedlar gällande järnmalm: 1 järn- och manganmalm samt 1 järn- och kopparmalm; kopparmalm: 1 koppar- och järnmalm, 9 koppar-, zink- och blymalm samt 1 kopparmalm jämte magnetkis och blyglans; bly-, silver- och zinkmalm: 2 bly-, silver- och kopparmalm; nickelmalm: 8 nickel- och kopparmalm samt 3 nickelmalm jämte magnetkis; molybdenmalm: 1 molybden- och kopparmalm; svavel- och magnetkis: 2 svavel- och kopparkis; arsenikmalm: 1 arsenik-, silver- och blymalm.

Tilldelade utmål. Enligt 21 § i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse ha under 1934 anvisats 19 utmål, varav 1 å svavel- och kopparkis, 9 för koppar-, 2 för järn-, 1 för järn- och mangan-, 4 för molybden- samt 2 för bly- och zinkmalm. Närmast föregående år anvisades 50 utmål.

Sättet för arbetsskyldighetens fullgörande. För bevarande av rätten till ett utmål måste inom detsamma utföras en viss kvantitet arbete varje år eller under vissa omständigheter flera års arbetskvanitet på ett år, s. k. försvarsarbete, bergsöverstyrelsen dock obetaget att meddela gruvägare, som innehar flera intill varandra gränsande utmål, tillstånd att, så länge de av honom fortfarande innehavas, få under ett eller flera år genom arbete inom något eller några av utmålen fullgöra arbetsskyldigheten för dem alla. Har arbetsskyldigheten fullgjorts för tre år och utmål blivit gruvan tilldelat, kan gruvägaren i stället för försvarsarbete betala en årlig avgift av 50 kronor eller erhålla vilostånd.

Tablån nedan, som även visar de olika sätt, på vilka arbetsskyldigheten fullgjorts, ger enligt inkomna uppgifter vid handen, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1934 bevarats i 4 112 utmål och i 16 en-

Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen år 1934.

	Utmål med arbetsskyldigheten fullgjord					Utmål under vilostånd	Summa utmål
	genom arbete under året			genom arbete under föregående år	genom erläggande av avgift		
	med	utan	i närgränsande utmål				
	malm-(stenkols-) fångst						
Järngruvor	208	39	502	52	865	1 229	2 895
Andra malmgruvor.....	40	46	49	156	179	430	900
Stenkolsgruvor.....	16	—	90	—	—	227	333
därav områden koncessionerade enl. lagen den 28 maj 1886	6	—	7	—	—	3	16
Summa 1934	264	85	641	208	1 044	1 886	4 128
” 1933	240	115	649	217	1 089	1 883	4 193

ligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Dessutom har arbets-skyldigheten fullgjorts vid 45 sjömalmsutmål, därav genom arbete under året vid 17 samt genom arbete under ett föregående år vid 28, varjämte arbets-skyldigheten fullgjorts genom arbete under året vid 1 grönstensutmål i Kalmar län.

Under redogörelseåret hava 77 utmål anmälts sönade.

Beviljade vilostånd. Antalet utmål, för vilka vilostånd eller förlängning därav beviljats att träda i kraft vid redogörelseårets utgång eller fr. o. m. den 1 januari 1935, utgjorde 440. För 380 av dessa beviljades jämlikt 44 § i gällande gruvstadga vilostånd av bergmästarne, medan för de övriga 60 förlängt vilostånd beviljades av bergsöverstyrelsen. För 1933 voro motsvarande siffror resp. 397, 357 och 40. Av ovannämnda antal 380 avsågo 288 järnmalm, 1 manganmalm, 26 kopparmalm, 20 bly- och zinkmalm, 7 bly- och silvermalm, 1 krommalm, 28 svavelkis, 7 grafit samt 2 grafit jämte magnet- och svavelkis.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques en Suède, en 1934.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques en 1934.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		admini- stratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour ali- menter des générateurs électriques	
Mines de fer	68	438	6 154	90 051	8 404	50 262
Autres mines de minerais métallifères	20	123	1 490	16 594	785	26 618
Usines de fer	74	3 078	29 084	274 839	213 893	276 936
Autres usines pour la production de métaux, etc.	5	188	1 283	17 618	1 915	46 547
Mines de houille	6	55	970	5 557	130	4 117
Etablissements pour l'industrie de la pierre	527	643	10 926	26 496	867	34 264
Totaux 1934	700	4 525	49 907	431 155	225 994	438 744
» 1933	673	4 120	45 765	411 863	224 809	321 173

Il ressort du tableau ci-dessus, que la reprise par rapport au minimum de l'année 1932 pour l'ensemble des industries extractives et métallurgiques, dont le commencement a été constaté dans le rapport annuel précédent, a continué pendant l'année 1934 d'une façon encore plus marquée. La valeur de vente des produits a augmenté de presque 37 %. Cette augmentation se rapporte à toutes les branches principales des industries en question, pourtant à des degrés très différents. Elle a été la plus grande de fait pour les usines de fer, mais relativement pour les mines de fer, la valeur des produits de ces dernières s'étant doublée depuis l'année 1933, et pour les autres usines produisant des métaux, etc. avec une augmentation de la valeur d'à peu près la moitié. L'augmentation pour ce groupe est dû principalement à l'extraction croissante de l'or, d'argent, de cuivre, etc., des minerais de Boliden. Le nombre des ouvriers, qui pendant les années 1931—1933 a diminué continuellement, a augmenté de 9 %, mais reste cependant au-dessous des chiffres pour la période 1924—1931. Cette augmentation se rapporte à tous les groupes — surtout aux mines et aux usines de fer — sauf à l'industrie de la pierre, où le nombre des ouvriers a successivement diminué depuis 1930. Le nombre des heures de travail a augmenté de plus d'un cinquième et était de 101·0 millions contre 83·8 millions, en 1933.

La production de *minerai de fer*, qui n'a pas moins augmenté que de 94·6 % par rapport à 1933, se répartit de la manière suivante:

	1933		1934	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ...	2 373 665	18 544	4 683 961	37 797
Schlich	325 085	2 845	569 097	4 786
Total	2 698 750	21 389	5 253 058	42 583

Surtout du schlich mais aussi en partie du minerai directement utilisable ont été agglomérés les produits suivants:

	1933		1934	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	4 674	70	11 510	197
Sinters	252 364	3 822	520 697	7 527

L'exportation de minerais de fer a augmenté de 3 149 568 tonnes, en 1933, à 6 677 276 tonnes.

La production de *minerai de fer limoneux*, aujourd'hui d'un rendement minime, n'a été que de 9 tonnes en comparaison de 2 850 tonnes, en 1933.

La production de *fente* en 1934, 524 781 tonnes, présente une augmentation de non moins de 62·4 % par rapport à 1933.

La quantité totale des *ferro-alliages* a augmenté de 22 453 tonnes, en 1933, à 33 348 tonnes, en 1934.

La production d'*éponge de fer* était de 7 418 tonnes en comparaison de 1 776 tonnes, en 1933.

La production de *fer et de lingots soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants:

	1933		1934	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Massiaux et fer ébauché	12 068	2 061	16 938	3 015
Lingots	629 861	79 063	861 787	113 538
dont Bessemer	58 232	4 833	105 029	8 306
» Martin	440 968	48 626	591 492	70 493
» acier fondu au creuset	403	100	667	155
» de fusion électrique ..	130 258	25 504	164 599	34 584

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages* ont été:

	1933		1934	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer et acier en barres (battu, gros et médium)	122 468	32 740	196 975	52 773
Billettes et blooms et autre fer ébauché	424 036	61 952	549 281	81 801
Ébauches de tubes, creuses	25 407	3 570	29 464	4 433
Ébauches de tubes, pleines	30 767	3 590	36 017	4 844
Fer d'angle, à T, etc. et autre fer façonné (gros et médium)	24 147	3 799	38 258	6 383
Autre fer gros (rails, essieux, etc.)	9 758	1 417	12 345	1 878
Fer feuillard, carillon et autre fer fin (incl. strips)	76 163	17 918	95 384	22 078
Fil laminé en boucles	90 441	15 085	88 553	17 089
Tuyaux laminés et étirés à chaud	56 466	21 641	69 430	28 123
Tôles fortes et médium	21 919	3 959	34 504	6 830
Tôles minces	55 299	16 321	69 430	21 023
Déchets de fer	166 702	10 508	223 242	14 219

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1933		1934	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai d'or	366 364	19 000	255 113	21 002
» d'argent et de plomb ...	12 188	1 079	13 129	1 173
» de cuivre	3 084	329	3 223	259
» manganèse	6 222	192	6 312	211
» zinc	46 335	2 443	54 909	2 474
Pyrite	86 295	1 259	100 572	1 483

Les quantités des principaux *métaux autres que le fer*, produites en Suède, ont été:

	1933		1934	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	4 228·2	16 500	7 852·64	33 400
Argent	7 615	390	16 165	1 000
	Tonnes		Tonnes	
Cuivre	6 767	4 267	8 108	5 175
Aluminium	9	16	297	563
Arsenic	861	240	7 405	1 188

L'exploitation des gisements de *houille* présente le résultat suivant:

	1933		1934	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	348 921	3 309	415 226	3 883
Argile réfractaire	41 118	132	56 369	199
Argile de klinker	6 314	29	7 951	36

Les *pierres dégrossies, concassées, taillées et polies* et les *autres ouvrages en pierre* présentent les chiffres suivants:

	1933		1934	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	469 653	1 942	618 332	2 451
pavés	286 954	5 135	141 699	2 491
dalles et bordures de trottoirs	41 717	1 059	38 461	992
pierres de construction, non polies ou sculptées	8 091	394	16 334	929
autres ouvrages	9 396	2 627	9 859	2 860
Granit dit noir ou vert, en blocs	47 394	2 693	52 860	2 998
pierres ouvrées	4 302	2 036	4 225	2 489
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	4 704	565	6 501	691
Schiste, pierre brute et ouvrages, toutes espèces	1 673	155	2 717	300
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	101 830	524	150 328	672
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue	695 029	2 372	839 102	2 790
pierres de construction et autres ouvrages	6 118	688	10 446	1 311
Marbre, en blocs et pierres ouvrées	4 615	2 244	7 918	3 272
Feldspath, non moulé	25 534	337	24 783	376
moulé	7 033	255	9 685	335
Quartz, non moulé	47 386	296	63 973	429
moulé	6 146	167	5 744	139
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	3 824 929	6 742	4 960 473	9 151
éteinte	155 716	165	186 057	306
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	18 547	1 108	20 139	1 197
Autres ouvrages	—	52	—	37

Tab. 1. Uppfordringen ur

	1	2	3	4
	Gruvor (gruvfält)	Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
			Under jord	I dagbrott
			T o n	
1	Stockholms län	—	46 360	20 867
2	<i>Häverö socken:</i> Herrängsfältet:			
3	Eknäsgruvan	293	39 837	—
4	Spatgruvan		—	20 867
	Evagruvan		6 523	—
5	Uppsala län	—	28 801	—
	<i>Dannemora och Films socknar:</i> Dannemora gruvors odalutmål:			
6	Sveagruvan	31	1 153	—
7	Diamantgruvan	163	27 648	—
8	Södermanlands län	—	129 455	—
9	<i>Sköldinge socken:</i> Kantorps gruvfält (Östra, Västra och Nya Kantorpsgruvorna samt Vilhelminagruvan)...	284	116 308	—
	<i>Gåsinge socken:</i> Älgsjöbacksfältet:			
10	Myrgruvan	300	13 147	—
11	Värmlands län	—	95 105	—
	<i>Färnebo socken:</i> Persbergs odalfält:			
12	Skärstöten	220	13 405	—
13	Magneten och Storgruvan		7 231	—
14	Alabama		17 358	—
15	Långbansfältet (Stor-, Källar- o. Sandelinsgruvorna)	280	6 587	—
16	<i>Nordmarks socken:</i> Tabergs gruvor	277	27 318	—
17	Finnmosse gruvor	197	13 603	—
18	Nordmarks gruvor	194	9 603	—
19	Örebro län	—	545 052	—
20	<i>Nora socken:</i> Stribergs gruvfält (Övra Kärrgruvorna och Kilgruvan)	215	49 571	—
21	Rödbergsfältet	290	13 389	—
22	Pershyttefältet (Övre fältet)	193	20 815	—
23	Pershytte-Berggruvefältet (Gropatorps- och Pershytte-Berggruvorna)	209	19 687	—
24	Bergsängsfältet (Västra Åsagruvan), äldre varp.....	83	—	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp från Evagruvan 9 270 ton. — ²⁾ Genom magnetisk
⁶⁾ Genom magnetisk sovring 1 368 ton samt ur äldre varp 3 103 ton. — ⁷⁾ Genom magnetisk sovring; därav
magnetisk sovring 10 061 ton.

järngruvorna år 1934.

5	6	7	8	9	10	
Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock-, vask- och magnetiskt sovråd malm	Nettoförsälj- ningsvärde fritt banvagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den producerade direkt användbara malmens genomsnittshalt av			Erhållen anriknings- malm	
		järn	fosfor	svavel		
T o n	Kronor	%			T o n	
—	—	—	—	—	51 185	1
}	—	—	—	—	1) 51 185 {	2
	—	—	—	—		3
	—	—	—	—		4
	—	—	—	—		5
13 858	110 864	—	—	—	9 784	5
} 2) 13 858	110 864	52.4	0.004	0.029	2) 9 784 {	6
						7
3 736	37 360	—	—	—	114 046	8
—	—	—	—	—	3) 114 046	9
3 736	37 360	57.3	0.102	0.075	—	10
34 601	261 233	—	—	—	50 675	11
2) 3 081	30 806	58.98	0.005	0.005	2) 5 136	12
2) 2 094	18 847	57.61	0.003	0.004	2) 3 676	13
2) 3 822	30 578	53.44	0.011	0.005	2) 8 756	14
4) 1 734	13 914	60	0.01	0.016	1 936	15
{ 2) 7 882	55 171	56.76	0.005	0.009	2) 9 927	16
{ 5) 5 148	36 037	61.2	0.014	0.016	6) 4 471	17
2) 8 340	58 380	54.44	0.05	0.075	7) 16 773	18
{ 2 052 }	17 500	{ 52.67	0.009	0.076	7) 16 773	18
2) 448 }		55.75	0.005	0.05		
355 478	2 591 847	—	—	—	106 784	19
8) { 27 040	175 760	53.26	0.014	0.005	12 949	20
2) 4 360	28 340	52.5	0.016	0.005		
158	2 360	65	0.005	0.04		
230	2 300	63	0.005	0.05		
5 486	49 380	60	0.005	0.1	4 277	21
97	480	60	0.005	1		
18 000	108 000	50	0.014	0.005	2 369	22
9) 11 647	76 870	50	0.015	0.002	1 825	23
2) 469	2 345	60	0.007	0.055	—	24

sovring. — 2) Därav ur äldre varp 3 404 ton. — 4) Därav ur äldre varp 382 ton. — 5) Mullmalm. —
ur äldre varp 10 000 ton. — 8) Härtill kommer 200 ton övermalm med värde 1 300 kr. — 9) Därav genom

	1	2	3	4
1	<i>Hjulsjö socken</i> : Ösjöbergsfältet (Kärr-, Ösjöbergs- och Västra Kolningsbergsgruvorna)	261	31 750	—
2	<i>Hällefors socken</i> : Sirsjöbergsfältet (Stora Sirsjöbergs-, Sikfors- och Mossteggruvorna)	290	42 643	—
3	<i>Ljusnarsbergs socken</i> : Svartviksfältet (Lejonmarksgruvan)	202	16 986	—
4	Ställbergsfältet (Kejsarschaktet samt Kungs- Drottning-, Kejsarinne- och Fredrikgruvorna)	280	125 582	—
5	Haggruvefältet (Hag- och Södra Haggruvorna)	152	17 758	—
6	Sköttgruvefältet (Karlsgruvan)	31	1 026	—
7	Bastkärnsfältet (Bastgruvan)	249	54 633	—
8	<i>Guldsmedshytte socken</i> : Stripa odalfält (Stripa- och Ottesgruvorna)	300	149 230	—
9	Kampagruvan	225	1 820	—
10	Hörningsbergsgruvan	60	162	—
	<i>Ramsbergs socken</i> : Håkansbodafältet:			
11	Tyskafallsgruvan, äldre varp	300	—	—
12	Smällbergsgruvan, äldre varp			
13	Blankafältet (Blanka- och Kärrgruvorna), äldre varp			
14	Västmanlands län	—	391 464	7 900
	<i>Skinnskattebergs socken</i> : Riddarhytte odalutnål:			
15	Bäcke- och Haggruvorna	217	71 987	—
16	Höjdgruvan	47	7 758	—
17	Källfällsfältet (Valdemars- och Grundbergsgruvorna)	293	105 721	—
18	<i>Norbergs socken</i> : Risbergsfältet (Bond- och Rännilsgruvorna)	300	20 971	—
19	Kallmorbergsfältet (Kallmora- och Lilla Kallmoragruvorna)	300	15 886	—
20	Morbergsfältet (Norra Örling-, Mor-, Örling- och Tyskgruvorna)	285	70 362	—
21	Getbacks- och Röbergfältet (Stora och Västra Åsgruvorna)	292	56 772	7 900
	Klackbergsfältet:			
22	Gröndalsgruvan	231	6 582	—
23	Storgruvan	219	5 688	—
24	Nya Kolningbergsfältet (Stads- och Strandgruvorna)	209	8 296	—
25	Gamla Kolningbergsfältet (Uddevalle- och Persgruvorna)	209	21 359	—
26	Andersbenningsfältet (Vindgruvan)	2	82	—
27	Kopparbergs län	—	2 026 287	—
28	<i>Stora Tuna socken</i> : Idkerbergsfältet (Voxna-, Bergmästare-, Våg- och Magnetgruvorna)	300	253 818	—
29	Herrgruvan	175	42 979	—
30	Tuna Hästbergsfältet (Räms Vattugruva, Hins-, Vatt- och Strimmgruvorna)	183	70 177	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Malmen höll även 5·51 % mangan. — ³⁾ Malmen höll även 3·98 %
⁵⁾ Malmen höll även 3·95 % mangan. — ⁶⁾ Malmen höll även 4·11 % mangan. — ⁷⁾ Härtill kommer
1 281 ton. — ¹⁰⁾ Därav ur äldre varp från Röbergsfältet 4 804 ton. — ¹¹⁾ Därav 961 ton ur gammalt upplag
höll även 4·8 % mangan. — ¹⁵⁾ Malmen höll även 4·8 % mangan. — ¹⁶⁾ Genom magnetisk sovring; härtill

5	6	7	8	9	10	
5 414	59 554	60	0·006	0·01	¹⁾ 10 193	1
¹⁾ 531	5 841	58	0·005	0·015	¹⁾ 19 601	2
$\left\{ \begin{array}{l} 4\,343 \\ 448 \\ 1\,339 \end{array} \right\}$	37 700	$\left\{ \begin{array}{l} 49·2 \\ 43·6 \\ 47·7 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·005 \\ 0·004 \\ 0·004 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·009 \\ 0·015 \\ 0·013 \end{array} \right\}$	3 525	3
¹⁾ 95 880	958 800	²⁾ 50·17	0·006	0·03	—	4
¹⁾ 12 882	103 056	³⁾ 51·25	0·007	0·3	—	5
—	—	—	—	—	⁴⁾ 20 392	6
¹⁾ $\left\{ \begin{array}{l} 18\,736 \\ 12\,236 \end{array} \right\}$	201 799	$\left\{ \begin{array}{l} \sup{5)} 50 \\ \sup{6)} 43·8 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·006 \\ 0·007 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·158 \\ 0·167 \end{array} \right\}$	—	7
²⁾ $\left\{ \begin{array}{l} 43\,503 \\ 92\,679 \end{array} \right\}$	779 262	$\left\{ \begin{array}{l} 40 \\ 51 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·013 \\ 0·007 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·015 \\ 0·015 \end{array} \right\}$	—	8
—	—	—	—	—	1 580	9
—	—	—	—	—	42	10
—	—	—	—	—	8 307	11
—	—	—	—	—	918	12
—	—	—	—	—	20 806	13
74 073	638 068	—	—	—	287 583	14
¹⁾ 1 575	14 000	60	0·005	0·2	¹⁾ 57 292	15
¹⁾ 200	1 300	50	0·005	0·1	¹⁾ 6 838	16
23 596	218 000	58	0·005	0·05	68 339	17
596	2 533	49	0·025	0·025	20 337	18
875	13 125	60	0·004	0·015	⁸⁾ 15 170	19
16 010	80 050	48	0·018	0·005	⁹⁾ 52 387	20
—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 67 138	21
¹¹⁾ 6 299	59 840	¹²⁾ 46·5	0·004	0·3	—	22
4 134	41 340	¹³⁾ 46·2	0·002	0·11	—	23
$\left\{ \begin{array}{l} 195 \\ 5\,849 \end{array} \right\}$	60 440	$\left\{ \begin{array}{l} \sup{14)} 47·5 \\ \sup{15)} 45 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·002 \\ 0·003 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·05 \\ 0·12 \end{array} \right\}$	—	24
$\left\{ \begin{array}{l} 1\,080 \\ 13\,664 \end{array} \right\}$	147 440	$\left\{ \begin{array}{l} \sup{14)} 47·5 \\ \sup{15)} 45 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·002 \\ 0·003 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0·05 \\ 0·12 \end{array} \right\}$	—	25
—	—	—	—	—	82	26
1 162 225	9 370 267	—	—	—	268 025	27
¹⁶⁾ $\left\{ \begin{array}{l} 154\,626 \\ 27\,404 \end{array} \right\}$	1 300 000	64	0·6	0·005	—	28
—	230 000	64	0·6	0·005	—	29
—	—	—	—	—	48 590	30

mangan. — ⁴⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp från Sköft- och Karlsgruvorna 19 392 ton. — 4 205 ton övermalm. — ⁸⁾ Därav ur äldre varp från Kallmoragruvan 159 ton. — ⁹⁾ Därav ur äldre varp av sylta. — ¹²⁾ Malmen höll även 3·2 % mangan. — ¹³⁾ Malmen höll även 4·7 % mangan. — ¹⁴⁾ Malmen kommer 14 431 ton övermalm.

	1	2	3	4
1	<i>Silobergs socken</i> : Hästhagbergs Fly- och Smedjegruva	300	5 887	—
2	<i>Säters socken</i> : Bispbergsfältet (Stor- och Gräsgruvorna)	267	30 650	—
3	<i>Garpenbergs socken</i> : Östra och Västra Smältarmossgruvorna	254	28 844	—
4	Intrångets gruvor (Ofreds-, Stjälk-, Netzel- och Oxbergsgruvorna)	100	³⁾ 2 300	—
5	<i>Grangärde socken</i> : Grängesbergs exportfält	272	983 312	—
6	Risbergsfältet	269	199 727	—
7	<i>Ludvika socken</i> : Blötbergsfältet: Kalvgruvan	275	168 626	—
8	Flygruvan	290	⁸⁾ 96 302	—
9	Fredmundbergsfältet: Jordgruvan	25	157	—
10	Ickorrgruvan	191	31 809	—
11	Lekombergsfältet (Lekombergsgruvan)	203	78 866	—
12	<i>Ludvika stad</i> : Hillängsgruvan	220	29 478	—
13	<i>Norrbärke socken</i> : Nybergsfältet (Kanalgruvan)	96	3 355	—
14	Gävleborgs län	—	89 544	—
15	<i>Torsåkers socken</i> : Nyängsfältet (Nyängsgruvan)	292	69 630	—
16	Storstrecksfältet (Storstrecks- och Edskegruvorna)	149	16 823	—
17	Lapphagsgruvan	267	3 091	—
18	Norrbottnens län	—	1 119 719	4 307 186
19	<i>Gällivare socken</i> : Gällivare malmfält	151	565 204	38 867
20	Koskullskulle gruvfält	84	75 085	—
21	<i>Jukkasjärvi socken</i> : Kiirunavaara malmfält	192	347 583	4 078 565
22	Luossavaara malmfält	187	84 755	189 754
23	Tuolluvaara malmfält	251	47 092	—
24	Hela riket	—	4 471 787	4 335 953

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 7 174 ton; 3 010 ton härrörde från äldre varp. — ²⁾ Därav genom — ⁵⁾ Mull genom magnetisk sovring. — ⁶⁾ Apatit. — ⁷⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁸⁾ Härav 351 ton av sylta. — ¹¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 3 282 ton. — ¹²⁾ Malmen höll även 12,7 % mangan. — magnetisk sovring 70 214 ton samt ur äldre varp 71 874 ton. — ¹⁵⁾ Därav genom magnetisk sovring 28 022

5	6	7	8	9	10	
1) 8 201	82 010	58	0'004	0'01	—	1
2) 15 625	140 696	64	0'005	0'01	—	2
—	—	—	—	—	20 380	3
—	—	—	—	—	—	4
4) 548 216	4 906 536	60'7	0'95	0'009	—	5
5) 109 570	745 075	63'9	0'7	0'012		
6) 688	7 017	10'8	8'58	0'013		
6) 508	7 444	6'3	13'7	0'01		
32 347	258 776	57'6	0'75	0'001	158 343	6
7) 88 230	555 850	57'1	0'53	0'01	7) 13 000	7
59 123	443 340	61'7	0'82	0'01	—	8
14 389	71 945	63'2	0'74	0'01		
152	950	58	0'1	0'01	—	9
9 856	73 900	61'5	0'51	0'01	—	10
7 755	48 850	57	0'15	0'01		
9) 6 726	33 800	63'2	0'74	0'01		
10) 3 080	21 500	60'1	0'75	0'01		
7) 49 599	230 878	50'93	0'72	0'04	7) 23 641	11
11) 25 649	205 200	12) 37'42	0'009	0'22	7) 1 281	12
481	6 500	53	0'006	0'024	2 790	13
1 855	13 913	—	—	—	62 511	14
—	—	—	—	—	50 758	15
—	—	—	—	—	11 753	16
1 855	13 913	55	0'005	0'05	—	17
3 038 135	24 773 569	—	—	—	145 783	18
7) 92 084	13) 4 322 741	64'7	0'221	0'055	14) 145 105	19
7) 374 735		61'9	0'831	0'009		
15) 66 806		66'1	0'022	0'18		
196 875	15) 17 819 427	67'97	0'019	0'021	—	21
70 000		67'79	0'048	0'009		
140 563		67'97	0'17	0'005		
11 831		65'6	0'542	0'007		
1 810 947	13) 1 854 013	61'9	1'64	0'014	—	22
145 381		65'71	0'016	0'049		
59 850		66'32	0'059	0'026		
17 633		65'42	0'152	0'022		
13 316	196 817	64'09	0'352	0'027	16) 678	23
7 797		67'18	0'007	0'004		
11 921		68'16	0'02	0'003		
3 296		68'12	0'043	0'004		
4 948		67'88	0'206	0'005		
729		65'02	0'68	0'005		
9 423		63'56	1'23	0'004		
4 682 961	37 797 121	—	—	—	1 096 376	24

magnetisk sovring 6 144 ton. — 3) Därav oskrätt 550 ton. — 4) Därav genom magnetisk sovring 260 056 ton, oarbetad sylta, som lagts i lager. — 5) Därav 2 970 ton ur äldre upplag av sylta. — 10) Ur äldre upplag 13) Detta värde är baserat på gällande grundfrakter och inbegriper icke fordrat frakttillägg. — 14) Därav genom ton. — 16) Malmbreccia.

Tab. 2. Järnmalms anrikning,

I tabellen använda

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt; v = våtanrikningsverk; mv = kombinerat
Briketteringsverk: b.

	1	2	3	4	5	6
	Verkets namn	Slag av anrik- ning	Antal timmar, varunder anrik- nings- verket varit i gång	I verket ingående rå-		
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt	Genom- járn
1	Stockholms län	—	4 636	—	51 185	—
2	Herräng	m	4 636	Herrängsfältet	¹⁾ 51 185	²⁾ 32·26
3	Uppsala län	—	—	—	—	—
4	Gimo	—	—	—	—	—
5	Söderfors	—	—	—	—	—
6	Södermanlands län	—	6 427	—	114 046	—
7	Kantorps	mv	6 427	Kantorps gruvfält	⁵⁾ 114 046	38·2
8	Oxelösund	—	—	—	—	—
9	Värmlands län	—	4 410	—	50 440	—
10	Persberg	m	1 782	Persbergs odalfält	17 568	38·2
11	Långban	mv	570	Långbansfältet	1 701	38
12	Taberg	m	1 234	Tabergs gruvor	9 927	34·7
13	Finnmosse	m	824	Nordmarks gruvor	⁸⁾ 16 773	32·6
14	Hagfors	—	—	Finnmosse gruvor	¹⁰⁾ 4 471	¹¹⁾ —
15	Nykroppa	—	—	—	—	—
16	Örebro län	—	17 509	—	97 019	—
17	Åsboberg	v	1 504	Stribergs gruvfält	10 418	37·5
18	Bredsjö	m	2 637	Ösjöbergsfältet	10 360	52
19	Sikfors	m	4 517	Sirsjöbergsfältet	20 527	45
20	Sköttgruvan	m	3 608	Finnbergsfältet	463	37·7
				Sköttgruvafältet	¹⁵⁾ 20 392	35·5
				Stripa odalfält	6 644	37·89
21	Guldsmeshyttan	mv	5 243	Tyskafallsgruvan, äldre varp	8 307	23·93
				Smällbergsgruvan, äldre varp	918	27·03
				Blankagruvan, äldre varp	18 990	34·62
22	Degerfors	—	—	—	—	—
23	Bofors	—	—	—	—	—
24	Rönfors	—	—	—	—	—

* Förutom i tabellen redovisade kvantiteter slig, briketter och sinter, erhållna med inhemsk järnmalm hållits 122 372 ton purple-ore med värdet 817 600 kr., och höllo 65 643 ton 60 % järn, 0·005 % fosfor ha vid ett verk framställts 94 685 ton briketter med värdet 1 083 200 kr. och vid ett annat verk av 37 364 6 205 timmar.

¹⁾ Därav ur äldre varp 9 270 ton. — ²⁾ Rågodset höll även 1·5 % zink. — ³⁾ Därav 4 635 ton ur ⁴⁾ Därav 1 615 ton ur 3 404 ton varpmalm. — ⁵⁾ Sligen höll även 3 % mangan (2 % i rågodset). — ⁶⁾ Därav ton. — ¹¹⁾ Analys ej utförd. — ¹²⁾ Därav 1 780 ton ur 3 103 ton varpmalm. — ¹³⁾ Hårtill kommer 3 200 rikats hyttstot från Bredsjö masugn. Ur 191 ton hyttstot, hållande 45 % järn, 0·011 % fosfor och 0·02 % svavel. — ¹⁵⁾ Därav ur äldre varp 19 392 ton. — ¹⁶⁾ Därav 9 848 ton ur 19 392 ton varpmalm.

brikettering och sintring år 1934.*)

beteckningar:

magnetiskt och våtanrikningsverk; mf = kombinerad magnetiskt och flotationsverk.

Sintringsverk: s.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
gods		Erhållen färdig vara (slig)					Briketterings- eller sintringsverk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	Tillverkade briketter och sinter		
snittshalt av		Vikt	Värde	Genomsnittshalt av					Vikt	Värde	
fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel					
%		Ton	Kronor	%					Ton	Kronor	
—	—	26 011	232 274	—	—	—	—	5 835	26 452	293 617	1
0·011	0·941	3) 26 011	232 274	64·01	0·003	0·055	s	5 835	26 452	293 617	2
—	—	—	—	—	—	—	—	3 804	7 465	112 000	3
—	—	—	—	—	—	—	s	2 904	4) 6 065	77 000	4
—	—	—	—	—	—	—	s	900	1 400	35 000	5
—	—	54 095	486 855	—	—	—	—	11 690	95 959	1 232 576	6
0·025	0·01	6) 54 095	486 855	64·7	0·015	0·01	s	5 330	48 367	572 000	7
—	—	—	—	—	—	—	s	6 360	47 592	660 576	8
—	—	22 266	189 013	—	—	—	—	14 125	24 479	406 149	9
0·008	0·007	8 377	83 767	61·61	0·005	0·004	—	—	—	—	10
0·01	0·016	828	7 286	7) 62	0·008	0·015	—	—	—	—	11
0·007	0·1	4 241	31 808	62·22	0·003	0·02	—	—	—	—	12
0·007	0·1	9) 6 376	47 822	62·01	0·003	0·044	—	—	—	—	12
11)	11)	12) 2 444	18 330	61·61	0·006	0·083	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	s	5 712	11 491	172 365	14
—	—	—	—	—	—	—	s	8 413	12 988	233 784	15
—	—	47 311	369 834	—	—	—	—	33 912	50 921	685 669	16
0·015	0·005	13) 2 060	16 480	61·1	0·017	0·011	—	—	—	—	17
0·01	0·06	1 020	8 670	69·6	0·005	0·014	—	—	—	—	17
0·035	0·04	14) 7 608	76 080	66·4	0·004	0·035	b	6 479	7 587	106 218	18
0·03	0·035	11 659	139 908	65	0·005	0·016	s	8 398	11 564	196 588	19
0·015	0·409	16) 10 548	42 200	67	0·005	0·06	s	4 164	5 746	57 460	20
0·011	0·004	2 803	16 818	64·12	0·008	0·002	—	—	—	—	21
0·004	0·05	3 354	20 124	57·43	0·004	0·04	—	—	—	—	21
0·004	0·05	328	1 968	63·31	0·004	0·04	s	8 051	17 221	163 600	21
0·01	0·003	7 931	47 586	63·24	0·008	0·002	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	s	1 452	2 190	29 543	22
—	—	—	—	—	—	—	s	1 968	3 178	63 560	23
—	—	—	—	—	—	—	s	3 400	3 435	68 700	24

som utgångsmaterial, ha såsom biprodukt vid kopparframställning av svavelkisbränder vid två kopparverk och 0·3 % svavel samt 56 729 ton 55 % järn, 0·005 % fosfor och 0·35 % svavel. Av 96 517 ton purple-ore ton purple-ore 36 617 ton sinter med värdet 460 275 kr. Briketteringen pågick 8 760 timmar och sintringen

9 270 ton varp malm. — ⁴⁾ Därav av krossad styckemalm 4 279 ton. — ⁵⁾ Därav ur äldre varp 3 404 ton. — ur äldre varp 10 000 ton. — ⁹⁾ Därav 3 500 ton ur 10 000 ton varp malm. — ¹⁰⁾ Därav ur äldre varp 3 103 ton övervikt (med värde 25 600 kr.) konstaterad vid inventering. — ¹⁴⁾ Dessutom har under 221 timmar ansvavel, erhöles 106 ton slig med ett värde av 530 kr., hållande 52·6 % järn, 0·01 % fosfor och 0·02 %

	1	2	3	4	5	6
1	Västmanlands län	—	23 577	—	286 584	—
2	Källfallet	m	4 658	Källfallsfältet	68 339	38·8
3	Bäckegruvan	mf	5 100	Bäcke- och Haggruvorna	¹⁾ 57 292	45·6
4	Höjdgruvan	m	1 100	Höjdgruvan	6 838	34·4
5	Lienshyttan	—	—	—	—	—
6	Kallmora	mv	3 630	{Kallmorbergsfältet	²⁾ 14 176	29
				{Risbergsfältet	20 414	40
7	Spännarhyttan	—	—	—	—	—
8	Bålsjö	mv	2 970	Morbergsfältet	⁵⁾ 52 387	38·4
9	Östanmossa	m	6 119	Getbacks- och Röbergsfälten	⁶⁾ 67 138	33·1
10	Fagersta	—	—	—	—	—
11	Högfors	—	—	—	—	—
12	Köping	—	—	—	—	—
13	Kopparbergs län	—	13 587	—	323 288	—
14	Rämshyttan	m	4 088	Tuna Hästbergsfältet	50 455	40
15	Hästhagberg	—	—	—	—	—
16	Smältarmossgruvan	m	1 800	{Östra och Västra Smältarmoss- gruvorna	20 380	43
17	Ryllshyttan	⁸⁾	⁸⁾	Ryllshyttefältet	53 651	15·1
18	Bergslagsschaktet (Grängesberg)	mv	2 620	Risbergsfältet	158 343	46·5
19	Blötberget	m	2 004	Kalvgruvan	13 000	46
20	Lekomberg	m	2 654	Lekombergsgruvan	23 641	40·37
21	Nyberget	m	421	Kanalgruvan	⁹⁾ 3 818	35
22	Domnarvet	—	—	—	—	—
23	Långshyttan	—	—	—	—	—
24	Gävleborgs län	—	2 589	—	62 511	—
25	Långnäs	m	2 589	{Nyängsfältet	50 758	} 39·7
26	Hofors	—	—	{Storstrecksfältet	11 753	
27	Sandviken (Högbo)	—	—	—	—	—
28	Norrbottnens län	—	2 165	—	148 107	—
29	Vitåfors (Malmberget)	mv	2 165	Gällivare malmfält	¹²⁾ 148 107	41·6
30	Hela riket	—	74 900		1 133 180	—

¹⁾ Ur rågodset, som även höll 0·43 % koppar, erhöles även 1 101 ton kopparmalmsslig. — ²⁾ Därav 1 281 ton. — ³⁾ Därav ur äldre varp 4 804 ton. — ⁴⁾ Av krossad styckemalm. — ⁵⁾ Sligen erhöles vid an- 7 596 ton. — ¹¹⁾ Därav av krossad styckemalm 23 701 ton. — ¹²⁾ Därav ur äldre varp 71 874 ton. —

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
—	—	136 844	1 111 519	—	—	—	—	32 438	103 498	1 413 555	1
0·005	0·26	{ 18 199	127 000	63·8	0·004	0·04	{ —	—	—	—	2
		{ 17 070	102 000	60·2	0·004	0·04	{ —	—	—	—	3
0·007	1·79	30 431	243 000	69·1	0·005	0·56	—	—	—	—	4
0·005	0·27	2 930	19 000	63·8	0·004	0·05	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	s	7 920	19 710	236 000	6
0·01	0·025	5 340	53 400	60	0·005	0·014	{ —	—	—	—	7
0·26	0·03	{ ³⁾ 3 108	24 864	63	0·015	0·019	{ —	—	—	—	8
—	—	{ ⁴⁾ 8 375	75 875	63	0·009	0·026	{ —	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	s	6 746	20 235	263 055	10
0·18	0·11	{ ³⁾ 12 377	206 670	{ 64·8	0·01	0·011	{ —	—	—	—	11
0·064	0·2	{ ⁴⁾ 11 332	260 210	{ 64·3	0·007	spår	{ —	—	—	—	12
—	—	27 682	—	63·4	0·003	0·037	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	s	6 897	38 453	538 000	14
—	—	—	—	—	—	—	s	8 675	21 800	327 000	15
—	—	—	—	—	—	—	s	2 200	3 300	49 500	16
—	—	174 726	1 321 856	—	—	—	—	20 609	136 739	1 805 224	17
0·015	0·25	25 350	177 450	62	0·008	0·15	s	4 766	22 703	270 000	18
—	—	—	—	—	—	—	s	3 576	⁷⁾ 7 166	100 324	19
0·003	0·8	13 010	117 000	60	0·001	0·04	—	—	—	—	20
0·026	3·75	8 090	40 450	64·4	0·003	0·2	—	—	—	—	21
0·7	0·003	{ 338	3 384	69·6	0·1	0·005	{ —	—	—	—	22
—	—	{ 103 274	826 189	63·2	0·45	0·005	{ —	—	—	—	23
0·3	0·01	{ 1 730	10 400	67	0·1	0·01	{ —	—	—	—	24
—	—	{ 6 522	29 350	63·1	0·2	0·01	{ —	—	—	—	25
0·82	0·046	14 482	94 133	60·56	0·28	0·018	—	—	—	—	26
0·006	0·25	{ 1 712	20 000	60	0·004	0·114	{ —	—	—	—	27
—	—	{ 218	3 000	70	0·001	0·002	{ b	704	749	15 000	28
—	—	—	—	—	—	—	s	3 353	84 792	1 059 900	29
—	—	—	—	—	—	—	s	8 210	21 329	360 000	30
—	—	36 001	409 719	—	—	—	—	16 134	86 694	1 775 324	31
0·007	0·182	{ 22 293	245 223	61·2	0·003	0·049	{ —	—	—	—	32
—	—	{ 13 708	164 496	65·6	0·002	0·023	{ —	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	s	6 780 ¹⁰⁾	49 646	996 607	34
—	—	—	—	—	—	—	b	2 314	3 174	75 541	35
—	—	—	—	—	—	—	s	7 040 ¹¹⁾	33 874	703 176	36
—	—	71 843	665 264	—	—	—	—	—	—	—	37
0·874	0·095	{ 55 408	665 264	{ 70·5	0·015	0·018	{ —	—	—	—	38
—	—	{ 16 435	—	{ 66·1	0·272	0·205	{ —	—	—	—	39
—	—	569 097	4 785 834	—	—	—	—	138 547	532 207	7 724 114	40

ur äldre varp från Kallmoragruvan 159 ton. — ³⁾ Blodstensslig. — ⁴⁾ Svartmalmslig. — ⁵⁾ Därav ur äldre varp rikning av zink- och blymalm. — ⁶⁾ Därav ur äldre varp 1 028 ton. — ¹⁰⁾ Därav av krossad styckemalm
¹¹⁾ Detta värde är baserat på gällande grundfrakter och inbegriper icke fordrat frakttillägg.

Tab. 3. Tillverkning av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1934.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
<i>Smältstycken och råskenor, ovälda:</i>	16 938	3 015 094	7 828	734	1 581 609
framställda medelst: Lancashiremetod	15 250	2 722 006	7 828	503	1 560 071
Vallonmetod	1 303	247 000	—	—	—
Skrotsmältning	385	46 088	—	231	21 538
<i>Göt, ovälda, samt smidbart gjutgods:</i>	861 787	113 538 580	6 449	23 416	10 283 755
Bessemer-:	105 029	8 306 361	5 872	213	1 180 725
sur: göt	11 784	1 685 966	5 872	213	1 180 725
basisk: göt	93 245	6 620 395	—	—	—
Martin-:	591 492	70 493 353	398	17 717	4 370 496
sur: göt:	208 268	32 364 315	210	246	69 189
kvalitetsprodukt	^{1a)} 204 751	32 068 957	210	31	46 184
ordinär produkt	3 517	295 358	—	215	23 005
gjutgods, skrotat:	4 964	2 472 976	120	3 377	1 880 807
kvalitetsprodukt	^{1b)} 2 197	1 048 820	21	909	565 538
ordinär produkt	2 767	1 424 156	99	2 468	1 315 269
basisk: göt:	375 100	33 923 180	—	12 077	1 231 778
kvalitetsprodukt	67 687	7 199 774	—	2 057	216 025
ordinär produkt	307 413	26 723 406	—	10 020	1 015 753
gjutgods, skrotat:	3 160	1 732 882	68	2 017	1 188 722
kvalitetsprodukt	1 258	794 505	—	812	563 555
ordinär produkt	1 902	938 377	68	1 205	625 167
Degelstål:	667	154 500	1	—	2 810
göt	660	147 000	—	—	—
gjutgods, skrotat	7	7 500	1	—	2 810
Elektrostål:	164 599	34 584 366	178	5 486	4 729 724
göt:	166 144	27 829 667	71	491	598 067
kvalitetsprodukt	²⁾ 98 564	22 543 031	71	484	596 816
ordinär produkt	²⁾ 57 580	5 286 636	—	7	1 251
gjutgods, skrotat:	8 455	6 754 699	107	4 995	4 131 657
kvalitetsprodukt	4 405	3 854 701	93	2 625	2 370 777
ordinär produkt	4 050	2 899 998	14	2 370	1 760 880
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	878 725	116 553 674	14 277	24 150	11 865 364

1) Därav a) 9 resp. b) 854 ton i Brackelbergsgn.

2) Jämför anmärkning i texten å sid. 19.

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstäckjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt sorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstäckjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i härdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstäckjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnena för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, härdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 4. Tillverkning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m samt erhållet skrot år 1934.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Smitt och pressat järn och stål	30 618	15 174 750	4 135	10 218	8 409 172
a) Välljárn, stångjärn:					
Smitt av vallonsmältstycken	1 091	431 000	1 043	—	415 000
b) Götjärn och götstål	29 527	14 743 750	3 092	10 218	7 994 172
Ämnen	18 372	8 342 211	1 364	3 133	2 540 817
Stångstål	2 343	2 566 141	745	1 529	2 483 636
Axlar	3 628	913 049	222	2 111	662 693
Andra grövre tillverkningar	5 184	2 922 349	761	3 445	2 307 026
2. Varmvalsat järn och stål	—	—	114 316	439 248	129 332 113
a) Ämnen	614 762	91 078 174	4 108	59 123	9 955 397
Av välljárn (ej råskenor)	886	159 799	8	—	3 000
” götmetall: Billets, blooms och andra ämnen					
än tubämnerna	548 395	81 640 822	2 322	24 749	5 074 194
Tubämnerna: ihåliga	29 464	4 433 350	135	—	34 000
massiva	36 017	4 844 203	1 643	34 374	4 844 203
b) Varmvalsat järn och stål, annat än ämnen	574 261	141 002 023	110 208	380 125	119 376 716
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant o. platt	166 357	37 598 624	34 402	103 570	31 326 741
därav av välljárn	6 051	1 363 841	3 688	2 250	1 333 741
” ” götmetall	160 306	36 234 783	30 714	101 320	29 993 000
Vinkeljärn, balkar och annat fasonjärn (inkl. hjulband) av götmetall	38 258	6 382 782	1 134	31 482	5 497 634
Järnvägsskenor	9 721	1 341 498	—	9 614	1 326 732
Skarvjárn och bottenplåtar	1 026	180 576	—	1 016	178 816
Axlar (även blanksvarvade)	1 598	355 532	86	1 424	336 148
Band-, söm- och annat finjärn	95 384	22 077 719	14 752	62 586	16 597 206
därav av välljárn	1 418	385 328	1 171	245	384 728
” ” götmetall	93 966	21 692 391	13 581	62 341	16 212 478
Valstråd	88 553	17 088 981	18 364	54 028	13 001 648
därav av välljárn	334	88 737	137	197	88 737
” ” götmetall	88 219	17 000 194	18 227	53 831	12 912 911
Rör, varmvalsade eller varmdragna (även varm-pressade)	69 430	28 122 984	36 940	28 494	27 177 217
Plåt	103 934	27 853 377	4 530	87 911	23 934 574
därav av välljárn	144	82 375	144	—	82 375
” ” götmetall: med tjocklek av 3 mm eller däröver	34 504	6 830 389	549	29 175	5 809 519
” ” ” 0.6 mm—	44 207	14 296 325	1 691	37 624	11 864 712
” ” ” 3 mm—					
” ” ” under 0.6 mm	25 079	6 644 288	2 146	21 112	6 177 968
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	118 451	449 466	137 741 285

56 TAB. 4 (forts.). TILLVERKNING AV SMITT OCH PRESSAT SAMT VARMVALSAT JÄRN OCH STÅL M. M. SAMT ERHÅLLET SKROT ÅR 1934.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
3. Manufakturvaror och verkstadsprodukter.					
Tackjärns- och metallgjutgods.....	29 753	6 944 463	9 239		3 187 675
Manufakturvaror av järn och stål	—	—	—		46 300 426
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	—	—	—		47 779 739
Summa manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	97 267 840
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål jämte manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	235 009 125
4. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning,					
<i>erhållet vid framställning av de i tab. 3 och 4 redovisade tillverkningarna</i>	223 242	14 219 946	461	2 785	207 955
Av välljärn	917	99 245	325	293	72 175
” götmetall	222 325	14 120 701	136	2 492	135 780

Tab. 5. Tillverkning vid bergverken av andra metaller än järn m. m.
år 1934.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		Av hela tillverkningen hava utslutande eller huvudsakligen framställt av utländskt råmaterial kg
	kg	Värde i kronor	kg	Värde i kronor	
Guld (på våta vägen)	7 852·64	33 400 000	7 852·64	33 400 000	—
Silver (» » »)	16 164 89	1 000 100	16 164·89	1 000 100	—
Kopparskärsten (med 57·31 % koppar)	108 650	27 500	—	—	108 650
Cementkoppar	4 648 822	1 578 628	558 165	193 610	4 648 822
Råkoppar (slaggkoppar med 81·54 % koppar)	134 190	48 300	—	—	134 190
Bessemerkoppar (med 98·62 % koppar, 0·17 % guld och 0·34 % silver)	4 811 040	1) 36 000 000	—	—	—
Raffinadkoppar, framställd av cementkoppar	3 256 363	2 063 198	3 256 363	2 063 198	3 256 363
Raffinadkoppar, framställd av bessemerkoppar	4 597 000	2 942 000	4 597 000	2 942 000	355 000
Aluminium	284 548	540 000	284 548	540 000	284 548
Blyslam (med 55·7 % bly)	134 670	69 000	134 670	69 000	—
Arsenik (vit)	7 405 000	1 187 500	7 405 000	1 187 500	—
Svavel	504 790	40 400	504 790	40 400	—
Selen och vismut	50 281	475 000	50 281	475 000	—
Brunsten, pulveriserad	10 500	1 210	10 500	1 210	—

¹⁾ Framkalkylerat värde.

Ann. Utöver i tabellen upptagna tillverkningar hava redovisats 233 544 kg raffinad(koppar-)slagg, hållande 36 % koppar, med värdet 34 999 kr., framställd av utländskt råmaterial. — Av den redovisade kvantiteten cementkoppar höllo 1 464 814 kg 87 %, 3 341 kg 82·7% och 2 625 843 kg 75·82 % koppar.

Tab. 6. Uppfordringen ur andra

1	Gruvor (gruvfält)	2 Antal dagar, varunder gruvan arbetats	3 Totala kvantiteten utfraktat berg och malm
			Ton
1	Östergötlands län	—	40 557
2	<i>Godegårds socken: Åmmebergsfältet</i>	303	40 557
3	Kalmar län	—	—
4	<i>Gladhammars socken: Lundsgruvorna och Solbergsgruvan, äldre varp</i>	41	—
5	Värmlands län	—	23 028
6	<i>Färnebo socken: Långbansfältet</i>	280	23 028
7	Örebro län	—	116 018
8	<i>Hammar och Lerbäcks socknar: Åmmebergs zinkgruvor</i>	303	85 185
9	<i>Kopparbergs köping: Kaveltorpsfältet</i>	300	30 833
10	Västmanlands län	—	478
11	<i>Norbergs socken: Östra Skrammelfallsgruvan</i>	183	478
12	Kopparbergs län	—	348 435
13	<i>Falu stad: Falu gruva</i>	297	⁷⁾ 120 638
14	<i>Skyttgruvan, äldre varp</i>	—	—
15	<i>Vika socken: Nya Kalvbäcksgruvan</i>	300	15 939
16	<i>Garpenbergs socken: Garpenbergs odalfält</i>	299	89 084
17	<i>Rylshyttfältet (Kompanigruvan)</i>	300	52 949
18	<i>Grangärde socken: Saxbergsfältet (Långfalls-, Rålinje-, God-, Gustavs- och Viktoriagruvorna)</i>	191	69 740
19	<i>Leksands socken: Södra och Norra Gruvbergsgruvorna samt Utgruvan</i>	243	¹¹⁾ 85
20	Gävleborgs län	—	42
21	<i>Bergsjö socken: Gamsätergruvan</i>	46	42
22	Västerbottens län	—	352 702
23	<i>Skelefteå socken: Bolidens gruvfält</i>	301	¹³⁾ 348 128
24	<i>Krångfors malmfält</i>	26	400
25	<i>Norsjö socken: Bjurfors- och Örgruvorna</i>	58	¹⁸⁾ 630
26	<i>Mald socken: Kuorbevare malmfält (Kuorbevare- och Adakgruvorna)</i>	120	1 384
27	<i>Rackejaurfältet (Skäppgruvorna)</i>	214	2 160
28	Norrbottnens län	—	8 056
29	<i>Älvsby socken: Lavers gruvfält</i>	295	8 056
30	Hela riket	—	889 316
31	Värde i kronor	—	—

¹⁾ Svavelkis, där ej annorlunda anges. — ²⁾ Zinkmalm. — ³⁾ Kopparmalm. — ⁴⁾ Malmen höll 14 %
⁷⁾ Därav i dagbrott 1 050 ton. — ⁸⁾ Zink- och blymalm. — ⁹⁾ Zink-, bly- och kopparmalm. — ¹⁰⁾ Zink- och bly-
dagbrott 175 863 ton; av den redovisade kvantiteten utgöra 4 370 ton oskrädd malm. — ¹⁴⁾ Framkalkylerat
guld per ton. — ¹⁸⁾ Svavelkis, även guld- och silverhaltig. — ¹⁷⁾ Malmen höll 40 % arsenik samt 30 g guld

malmgruvor än järngruvor år 1934.

4	5	6	7	8	9	10	
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm				Nettoförsäljningsvärde fritt banvagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.	Erhållen anrikningsmalm	
Guld- malm	Mangan- malm	Svavel- och magnet- kis ¹⁾	Summa malm				
T o n				Kronor	%	Ton	
—	—	—	—	—	—	37 088	1
—	—	—	—	—	—	²⁾ 37 088	2
—	—	—	—	—	—	210	3
—	—	—	—	—	—	³⁾ 210	4
—	3 682	—	3 682	72 964	—	9 470	5
—	{ 1 573 1 629 480 }	—	{ 1 573 1 629 480 }	39 330 29 311 4 323	{ 38 31 ⁴⁾ }	9 470	6
—	—	—	—	—	—	105 906	7
—	—	—	—	—	—	²⁾ 61 103	8
—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 44 803	9
—	—	—	—	—	—	157	10
—	—	—	—	—	—	⁶⁾ 157	11
—	—	87 862	87 862	1 386 245	—	239 177	12
—	—	87 862	87 862	1 386 245	38.7	18 618	13
—	—	—	—	—	—	²⁾ 142	14
—	—	—	—	—	—	⁸⁾ 14 328	15
—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 84 753	16
—	—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 53 651	17
—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 67 600	18
—	—	—	—	—	—	⁸⁾ 85	19
—	—	—	—	—	—	42	20
—	—	—	—	—	—	¹²⁾ 42	21
233 972	—	—	233 972	20 001 750	—	78 011	22
233 962	—	—	233 962	¹⁴⁾ 20 000 000	¹⁵⁾	¹⁶⁾ 73 797	23
10	—	—	10	1 750	¹⁷⁾	50	24
—	—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 620	25
—	—	—	—	—	—	³⁾ 1 384	26
—	—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 2 160	27
—	—	—	—	—	—	8 056	28
—	—	—	—	—	—	³⁾ 8 056	29
233 972	3 682	87 862	325 516	—	—	478 117	30
20 001 750	72 964	1 386 245	—	21 460 959	—	—	31

mangan och 3.5 % järn. — ⁵⁾ Zink-, bly- och kopparmalm, därav ur äldre varp 17 955 ton. — ⁶⁾ Grafit. — malm, även järnhaltig, därav ur äldre varp 2 934 ton. — ¹¹⁾ I dagbrott. — ¹²⁾ Svavelkis. — ¹³⁾ Därav i värde. — ¹⁵⁾ Malmen höll 27.08 % svavel, 22.23 % arsenik, 1.7 % koppar samt 62.29 g silver och 30.76 g per ton. — ¹⁸⁾ Därav i dagbrott 525 ton. — ¹⁰⁾ Kopparhaltig svavelkis.

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
P r o d u k t e r	Kvan- titets- grund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	22 822	415 146
krossad sten, makadam och granitsand	»	595 510	2 035 890
gatsten: storgatsten	»	99 438	1 768 372
smågatsten, handslagen	»	42 261	722 698
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	»	21 288	404 515
på annat sätt bearbetad	»	17 173	587 194
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spets- mejsel	»	7 327	345 787
annan	»	9 007	582 847
gravvårdar o. gravramar: oslipade	»	6 656	1 694 852
slipade, polerade eller skulpterade	»	2 695	1 071 319
andra arbeten: oslipade	»	400	66 954
slipade, polerade eller skulpterade	»	108	26 800
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	»	52 860	2 997 920
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	»	790	370 968
slipade, polerade eller skulpterade	»	3 097	2 039 377
andra arbeten: enbart huggna	»	259	40 400
slipade, polerade eller skulpterade	»	79	38 447
stenmjöl	»	941	9 400
Porfyr:			
arbeten	»	115	8 674
Täljsten:			
täljstensmjöl	»	3 721	104 769
byggnads- och monumentsten (tegel)	»	2 400	387 000
andra arbeten	»	380	199 000
Lerskiffer: råsten	»	10	125
takskiffer	»	1 321	121 976
andra arbeten	»	1 256	174 394
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl	»	130	3 344
Sandsten:			
råsten (råblock)	»	2 215	17 477
flis och krossad sten (slipsand)	»	11 623	70 820
byggnads- och monumentsten	»	97	18 608
kvarn- och defibrörstenar	»	132	21 500
slip- och brynstenar	»	1 976	115 859
Kvartsit:			
råsten	»	5 718	33 868
flis och krossad sten (slipsand)	»	125 480	371 914
Flinta: rå	»	2 915	2 915
arbetad	»	172	18 855

sten och stenarbeten m. m. år 1934.

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten (forts.):</i>			
Kalksten och dolomit:			
råblock	ton	72 013	392 882
skärv och krossad sten	»	726 486	2 078 439
kalkstensmjöl	»	40 603	318 585
byggnads- och monumentsten: enbart huggen	»	2 156	121 924
hyvlad eller slipad	»	7 145	1 083 166
skulpterad	»	24	11 517
andra arbeten	»	1 121	94 416
Marmor: råblock	»	558	50 825
byggnads- och monumentsten	»	5 080	1 985 821
möbelmarmor och andra arbeten	»	2 280	1 235 449
Fältspat: omalen	»	24 783	375 530
därav: 1:a	»	6 186	.
2:a	»	6 918	.
andra kvaliteter	»	11 679	.
malen	»	9 685	335 304
Kvarts: omalen	»	63 973	428 678
malen	»	5 744	139 485
Glimmer, malen	»	16	1 200
<i>Kalk¹⁾: framställd genom periodisk bränning:</i>			
osläckt kalk	hl	2 060 748	} 2 280 731
släckt kalk	ton	160 227	
släckt kalk	hl	10 580	
släckt kalk	ton	784	} 18 582
<i>framställd genom kontinuerlig bränning:</i>			
osläckt kalk ²⁾	hl	4 941 592	} 12 314 846
osläckt kalk ²⁾	ton	494 357	
bränd dolomit	hl	55 963	
bränd dolomit	ton	7 569	} 284 646
släckt kalk	hl	112 938	} 204 232
släckt kalk	ton	9 371	
slagen kalk	hl	1 860	
slagen kalk	ton	262	} 19 657
mjölkalk	hl	60 679	} 63 913
mjölkalk	ton	4 158	
<i>Krita, slammad</i>	ton	19 019	1 125 636
<i>Kiselgur: bränd</i>	»	1 120	71 490
arbeten därav	»	65	17 904

¹⁾ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.²⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och superfosfatfabrikerna med 1 601 461 hl, 148 459 ton och 4 239 701 kr. samt vid sockerbruken med 496 369 hl, 42 940 ton och 1 490 000 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis framkalkylerade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

	1		2		3	4
	Stenkolsfältets (-gruvans)				Antal dygn, var- under gruvan arbets- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton
	belägenhet		n a m n			
1	Kristianstads län				—	199 854
2	Björnekulla m. fl. socknar.....		Ormastorp ¹⁾		288	199 854
3	Malmöhus län				—	406 010
4	Ekeby m. fl. socknar.....		Skromberga		109	9 314
5	Trollenäs socken		Stabbarp		104	²⁾ 225
6	Höganäs och Väsby socknar.....		Höganäs		283	136 490
7	Norra Vrams m. fl. socknar.....		Gunnarstorp		289	140 220
8	Bjuvs m. fl. socknar.....		Bjuv		289	119 761
9			Hela riket		—	605 864

¹⁾ Av de redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppfordrade kvantiteterna hava inom Gunnarstorps- berg. — ²⁾ I dagbrott.

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, brikettering och sintring			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgenera- torer	
	uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål							
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
Vattenhjul.....	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner	1	25	2	195	—	—	43	7 519	—	—	2	160
Ångmaskiner	8	506	2	275	1	10	—	—	—	—	—	—
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	4	1 055	—	—	—	—
Oljemotorer	5	82	4	181	5	133	3	585	—	—	—	—
Gasmotorer.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	475	24 900	103	18 634	1 464	42 491	—	—	1 169	24 765	—	—
Summa	489	25 513	111	19 285	1 471	42 639	50	9 159	1 169	24 765	2	160

¹⁾ Häri ingå »Andra metallframställningsverk o. d.» med 1 274 elektriska motorer om 17 618 hkr för tordrift. — ²⁾ Häri ingå fältspats- och kvartsbrotten med 17 oljemotorer om 355 hkr och 39 elektriska

stenkolsgruvorna år 1934.

5	6	7	8	9	10	11	12	13	
E r h å l l n a p r o d u k t e r									
S t e n k o l					Eldfast lera		Klinkerlera		
N:o 1	N:o 2	N:o 3 (inbegr. flis)	Tillsammans						
T o n				Ton	Värde i kronor	Ton	Värde i kronor	Kvantitet Ton	Värde i kronor
81 055	55 739	23 146	159 940	1 495 791	—	—	—	—	1
81 055	55 739	23 146	159 940	1 495 791	—	—	—	—	2
132 267	89 048	33 971	255 286	2 386 901	56 369	199 207	7 951	35 541	3
—	1 588	—	1 588	12 461	—	—	7 726	33 291	4
—	—	—	—	—	—	—	225	2 250	5
14 470	65 920	—	80 390	711 096	47 790	167 265	—	—	6
68 100	21 540	7 370	97 010	997 720	—	—	—	—	7
49 697	—	26 601	76 298	665 624	8 579	31 942	—	—	8
213 322	144 787	57 117	415 226	3 882 692	56 369	199 207	7 951	35 541	9

koncessionen i Malmöhus län brutits 35 291 ton n:r 1, 5 564 ton n:r 2 och 17 233 ton n:r 3 samt 14 497 ton

vid bergverken år 1934.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
12	429	—	—	2	45	—	—	15	479	—	—
131	23 468	149	194 118	2	57	1	525	136	23 745	195	202 322
15	14 115	5	915	45	1 114	—	—	71	16 020	5	915
—	—	11	15 195	—	—	1	7	—	—	16	16 257
2	200	3	480	108	2 485	3	335	124	3 081	9	1 400
—	—	5	5 100	—	—	—	—	—	—	5	5 100
12 168	254 245	—	—	1 730	22 795	—	—	17 109	387 830	—	—
12 328	292 457	173	215 808	1 887	26 496	5	867	17 455	431 155	230	225 994

omedelbar maskindrift samt 1 vattenturbin om 15 hkr och 1 ångturbin om 1 900 hkr för elektrisk generatorer om 816 hkr.

Av Kommerskollegium

hava intill den 21 oktober 1935 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1933.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1934.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1933.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1933.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1934 samt av årgången 1935 häft. 1—9.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1934 samt av årgången 1935 häft. 1—19.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1922/23—1934 samt av årgången 1935 häft. 1—3.

SVERIGES VARUUTFÖRSEL TILL OLIKA LÄNDER ÅR 1934.

SVERIGES VARUINFÖRSEL FRÅN OLIKA LÄNDER ÅR 1934.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
